

Strategisch Plan Geletterdheid

Nulmeting

juni 2019

2017
2024

VOCVO

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

Het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 wordt, zoals aangekondigd, op drie momenten geëvalueerd. Deze evaluatie zorgt ervoor dat we, in de mate van het mogelijke, het effect van het Plan kunnen meten.

Meer informatie over het meetplan vind u in bijlage 1.

In het najaar van 2018 werden de partners van het Plan gevraagd om gegevens door te geven. Alle partners hebben in het voorjaar van 2019 op deze vraag geantwoord. De cijfers refereren naar schooljaar 2017-2018 of kalenderjaar 2018, afhankelijk van de partner. Uitzonderlijk wordt er gerapporteerd over acties en engagementen die plaatsvonden of uitgevoerd werden na referentieperiode. Deze worden in het rapport cursief weergegeven.

Het resultaat van deze gegevensverzameling vindt u in deze nulmeting. Dit rapport geeft de huidige stand van zaken weer van de acties en engagementen die in het Strategisch Plan Geletterdheid zijn opgenomen en zal als referentie gebruikt worden bij de volgende twee metingen.

Het rapport volgt de indeling van het Strategisch Plan Geletterdheid: strategische doelstellingen, operationele doelstellingen, acties en engagementen. De nummering van de aangeleverde gegevens komen overeen met de nummering van de engagementen. Voor sommige doelstellingen en acties werden ook overkoepelende gegevens, zonder nummering, opgenomen.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 1: WE ZORGEN VOOR EEN SIGNIFICANTE TOENAME VAN HET AANTAL JONGEREN DAT HET SECUNDAIR ONDERWIJS VERLAAT MET VOLDOENDE GELETTERDHEIDSCOMPETENTIES, OPDAT ZIJ ZELFSTANDIG KUNNEN FUNCTIONEREN EN PARTICIPEREN IN DE SAMENLEVING EN ZICH PERSOONLIJK KUNNEN ONTWIKKELEN EN BIJLEREN.

Algemene meetindicator

Binnen het Strategisch kader Onderwijs en opleiding 2020 van de Europese Commissie is het volgende EU-streefcijfer voorop gesteld: niet meer dan 15% van alle 15-jarigen mag onvoldoende (i.e. lager dan niveau 2 van PISA) scoren voor leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid. In 2015 bedroeg dit percentage voor alle 15-jarigen in Vlaanderen 17% voor leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en wetenschappelijke geletterdheid (Resultaten PISA 2015).

Daarnaast stellen we voorop dat in het kader van PIAAC het aantal <25-jarigen dat lager scoort dan niveau 2 van geletterdheid zal teruggebracht worden tot op 5% in 2022. Dit is het percentage dat Vlaanderen scoorde voor deze leeftijdsgroep in 1996 (IALS-resultaten). In 2011 was dit percentage gestegen tot 9%.

Ten slotte, en complementair aan het EU-streefcijfer, streven we na dat in het kader van de peilingen PAV het aantal leerlingen uit het tweede jaar van de derde graad BSO dat de eindtermen behaalt voor functionele leesvaardigheid, functionele luistervaardigheid en functionele rekenvaardigheid stijgt naar 85% in 2024. In 2014 bedroeg dit percentage respectievelijk 38%, 39% en 39%. Dit impliceert dat bij de volgende afname van deze peiling in 2021 dit percentage ten minste 71% moet bedragen voor de drie vaardigheden om op koers te zitten voor dit streefcijfer.

OPERATIONELE DOELSTELLING: OP BASIS VAN DE AANBEVELINGEN UIT HET ONDERZOEK 'ONDERZOEK NAAR VERKLARINGEN VOOR DE PEILINGSRESULTATEN PROJECT ALGEMENE VAKKEN (PAV)' VERDERE ACTIES EN INITIATIEVEN NEMEN OM HET VOOROPGESTELDE STREEFDOEL TE BEREIKEN.

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN GELETTERDHEIDSONDERSTEUNING BINNEN HET SECUNDAIR (VOLWASSENEN)ONDERWIJS.

ACTIE 1: VOOR JONGEREN IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN

<p>Pedagogische begeleidingsdiensten van de onderwijskoepels en het GO!:</p> <p>1.1. Nemen geletterdheidsondersteuning structureel op in hun begeleidingsplannen.</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Professionaliseren leraren om werken aan geletterdheid op de klasvloer, geïntegreerd vorm te geven en in te bedden in het geletterdheidsbeleid van de secundaire scholen. b. Sensibiliseren de secundaire scholen om helder en toegankelijk te communiceren met leerlingen en ouders.	<p>1.1</p>	<p>De pedagogische begeleidingsdiensten van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KathOndVla), het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) en het GO! hebben gegevens aangeleverd.</p> <p>Geletterdheidsondersteuning is opgenomen in het driejaarlijks begeleidingsplan (september 2018 – augustus 2021) van het KathOndVla, het POV en het GO!</p> <p>Bij het GO! is geletterdheidsondersteuning eveneens opgenomen in het flankerend aanbod.</p> <p>Het KathOndVla geeft aan dat geletterdheid is geïntegreerd in 'Diversiteit/ omgaan met meertaligheid, talenbeleid op school':</p> <p>6.1 Het schoolteam gaat uit van de kracht van de talige diversiteit in de samenleving en op school om actief in te zetten op de meertalige ontwikkeling van alle lerenden. (Dit houdt verband met NT2, taalgericht vakonderwijs, leesbeleid, talenbeleid op school ...)</p> <p>6.2 Het schoolteam creëert een krachtige taalleeromgeving met het oog op de ontplooiing van de volledige persoon van de lerende. (Dit houdt verband met Anderstalige nieuwkomers, talige vorderingen in kaart brengen, talenbeleid op school ...)</p>
---	-------------------	---

		6.3 Het schoolteam stemt haar onderwijsleerpraktijk af op de talige noden en behoeften van alle lerenden.																											
	1.1 a	<p>De onderstaande tabel toont, per pedagogische begeleidingsdienst, een overzicht van: het aantal professionaliseringsinitiatieven voor leerkrachten om geletterdheid op de klasvloer geïntegreerd vorm te geven en het aantal deelnemers.</p> <table border="1" data-bbox="1227 496 2011 1385"> <thead> <tr> <th data-bbox="1227 496 1473 564">PBD</th> <th data-bbox="1473 496 1778 564">Professionaliseringsinitiatief</th> <th data-bbox="1778 496 2011 564">Aantal deelnemers</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1227 564 1473 667">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 564 1778 667">BaO: Sterke en gemotiveerde lezers? Wij maken er werk van!</td> <td data-bbox="1778 564 2011 667">285</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 667 1473 769">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 667 1778 769">BaO: LNS1 Hoe leer je leerlingen beter schrijven (Limburg)</td> <td data-bbox="1778 667 2011 769">31</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 769 1473 906">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 769 1778 906">BaO: LTS1 De wetenschap van het leren bij effectief wiskundeonderwijs (Limburg)</td> <td data-bbox="1778 769 2011 906">24</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 906 1473 1008">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 906 1778 1008">BaO: Dag van het Nederlands (West-Vlaanderen)</td> <td data-bbox="1778 906 2011 1008">190</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 1008 1473 1181">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 1008 1778 1181">BaO: Dag van het Nederlands voor de eerste graad B-stroom (Vlaanderenbreed) 12 oktober</td> <td data-bbox="1778 1008 2011 1181">100</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 1181 1473 1283">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 1181 1778 1283">SO: ZILLspiratiedagen Nederlands en Wiskunde (in elke regio)</td> <td data-bbox="1778 1181 2011 1283">128</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 1283 1473 1353">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 1283 1778 1353">SO: Nascholingsproject Ouderbetrokkenheid</td> <td data-bbox="1778 1283 2011 1353">Niet gekend</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1227 1353 1473 1385">KathOndVla</td> <td data-bbox="1473 1353 1778 1385">Nascholing/Lerende</td> <td data-bbox="1778 1353 2011 1385">200 individuele</td> </tr> </tbody> </table>	PBD	Professionaliseringsinitiatief	Aantal deelnemers	KathOndVla	BaO: Sterke en gemotiveerde lezers? Wij maken er werk van!	285	KathOndVla	BaO: LNS1 Hoe leer je leerlingen beter schrijven (Limburg)	31	KathOndVla	BaO: LTS1 De wetenschap van het leren bij effectief wiskundeonderwijs (Limburg)	24	KathOndVla	BaO: Dag van het Nederlands (West-Vlaanderen)	190	KathOndVla	BaO: Dag van het Nederlands voor de eerste graad B-stroom (Vlaanderenbreed) 12 oktober	100	KathOndVla	SO: ZILLspiratiedagen Nederlands en Wiskunde (in elke regio)	128	KathOndVla	SO: Nascholingsproject Ouderbetrokkenheid	Niet gekend	KathOndVla	Nascholing/Lerende	200 individuele
PBD	Professionaliseringsinitiatief	Aantal deelnemers																											
KathOndVla	BaO: Sterke en gemotiveerde lezers? Wij maken er werk van!	285																											
KathOndVla	BaO: LNS1 Hoe leer je leerlingen beter schrijven (Limburg)	31																											
KathOndVla	BaO: LTS1 De wetenschap van het leren bij effectief wiskundeonderwijs (Limburg)	24																											
KathOndVla	BaO: Dag van het Nederlands (West-Vlaanderen)	190																											
KathOndVla	BaO: Dag van het Nederlands voor de eerste graad B-stroom (Vlaanderenbreed) 12 oktober	100																											
KathOndVla	SO: ZILLspiratiedagen Nederlands en Wiskunde (in elke regio)	128																											
KathOndVla	SO: Nascholingsproject Ouderbetrokkenheid	Niet gekend																											
KathOndVla	Nascholing/Lerende	200 individuele																											

			Netwerken begrijpend lezen	leerkrachten
		KathOndVla	Begeleiding/coaching taalvaardigheidsonderwijs door taalbegeleiders	250 scholen
		KathOndVla	Begeleiding/coaching taalvaardigheidsonderwijs door niet-taalbegeleiders	20 scholen
		POV	<i>POV heeft slechts 1 school in het basisonderwijs, die wordt door OVSG begeleid.</i>	/
		GO!	BaO: Bouwen aan een sterk leesbeleid doorheen het basisonderwijs – kleuteronderwijs	12
		GO!	BaO: Inzetten op goed leesonderwijs van kleuter tot 3e graad	24
		GO!	SO: Doelgericht evalueren in OKAN	15
		GO!	SO: Netwerk vervolgschoolcoaches	90
		GO!	SO: Nodo+ als hefboom voor taalgericht vakonderwijs in de (vervolg)school	15
		GO!	SO: Servicedocument alfabetisering: een gedocumenteerd stappenplan	0
		GO!	SO: Sticordi voor ex-OKAN-leerlingen	29
		GO!	BaO: Anderstalige nieuwkomers: geen apart verhaal	87
		GO!	BaO: Bouwen aan een sterk leesbeleid doorheen het	12

		<table border="1"> <tr> <td></td> <td>basisonderwijs kleuteronderwijs</td> <td>–</td> </tr> <tr> <td>GO!</td> <td>BaO: Inzetten op goed leesonderwijs van kleuter tot 3e graad</td> <td>24</td> </tr> </table>		basisonderwijs kleuteronderwijs	–	GO!	BaO: Inzetten op goed leesonderwijs van kleuter tot 3e graad	24												
	basisonderwijs kleuteronderwijs	–																		
GO!	BaO: Inzetten op goed leesonderwijs van kleuter tot 3e graad	24																		
		<p>Bovendien geeft de pedagogische begeleidingsdienst van het GO! aan dat er ook professionaliseringsinitiatieven zijn opgenomen in het specifiek aanbod voor leerplanimplementatie eerste graad SO (uitvoering vanaf voorjaar 2019) en dit voor de competenties: Nederlands, wiskunde (binnen STEM) en financiële en economische geletterdheid.</p>																		
	<p>1.1 b</p>	<p>Onderstaande tabel toont, per pedagogische begeleidingsdienst, een overzicht van: het aantal sensibiliseringsacties naar scholen rond helder en toegankelijk communiceren en het aantal deelnemers.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>PBD</th> <th>Professionaliserings-initiatief</th> <th>Aantal deelnemers</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>KathOndVla</td> <td>BaO: LAR1 Communiceren kan je leren (Limburg)</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>KathOndVla</td> <td>BaO: Het belang, de impact en het herkennen van non-verbale communicatie (Directiecongres 16 - 18 oktober 2018)</td> <td>Niet gekend</td> </tr> <tr> <td>KathOndVla</td> <td>SO: Brochure 'Zet je (sch)ouders onder ZILL' (17-18)</td> <td>Niet van toepassing</td> </tr> <tr> <td>POV</td> <td><i>POV heeft maar 1 school basisonderwijs maar deze wordt door OVSG begeleid.</i></td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>GO!</td> <td>Opgenomen in flankerend aanbod voor scholen en CLB:</td> <td>19</td> </tr> </tbody> </table>	PBD	Professionaliserings-initiatief	Aantal deelnemers	KathOndVla	BaO: LAR1 Communiceren kan je leren (Limburg)	8	KathOndVla	BaO: Het belang, de impact en het herkennen van non-verbale communicatie (Directiecongres 16 - 18 oktober 2018)	Niet gekend	KathOndVla	SO: Brochure 'Zet je (sch)ouders onder ZILL' (17-18)	Niet van toepassing	POV	<i>POV heeft maar 1 school basisonderwijs maar deze wordt door OVSG begeleid.</i>	/	GO!	Opgenomen in flankerend aanbod voor scholen en CLB:	19
PBD	Professionaliserings-initiatief	Aantal deelnemers																		
KathOndVla	BaO: LAR1 Communiceren kan je leren (Limburg)	8																		
KathOndVla	BaO: Het belang, de impact en het herkennen van non-verbale communicatie (Directiecongres 16 - 18 oktober 2018)	Niet gekend																		
KathOndVla	SO: Brochure 'Zet je (sch)ouders onder ZILL' (17-18)	Niet van toepassing																		
POV	<i>POV heeft maar 1 school basisonderwijs maar deze wordt door OVSG begeleid.</i>	/																		
GO!	Opgenomen in flankerend aanbod voor scholen en CLB:	19																		

		<table border="1"> <tr> <td></td> <td>'Communiceren met ouders' (zie ook 2.3)</td> <td></td> </tr> </table>		'Communiceren met ouders' (zie ook 2.3)	
	'Communiceren met ouders' (zie ook 2.3)				
<p>Verstrekkers van lerarenopleidingen:</p> <p>1.2. Informeren en sensibiliseren leraren in opleiding over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties van jongeren. (Zie ook 8.8)</p> <p>1.3. Bieden strategieën aan voor leraren in opleiding om jongeren te versterken in hun geletterdheid. (Zie ook 8.9)</p>	1.2	<p>VLHORA heeft de lerarenopleidingen van de hogescholen bevestigd. De volgende hogescholen hebben gegevens aangeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● AP Hogeschool; ● Arteveldehogeschool; ● Karel de Grote Hogeschool Antwerpen; ● Odisee; ● PXL; ● Thomas More Kempen; ● Thomas More Mechelen-Antwerpen; ● UCLL; ● Vives; <p>Erasmus Hogeschool en HOGent leverden geen gegevens aan.</p> <p>Bijlage 2 toont een overzicht per hogeschool van het aantal initiatieven waarbij expliciet aandacht werd besteed aan de (multi)problematiek van laaggeletterdheid en de strategieën om te werken aan de geletterdheidscompetenties van jongeren in het curriculum van de lerarenopleiding.</p>			
<p>Inspectie en departement Onderwijs en Vorming:</p> <p>1.4. Onderzoeken in welke mate de inspectie kan bijdragen aan de realisatie en de monitoring van het Strategisch Plan Geletterdheid</p>	1.4	<p>De inspectie werd voor het eerst betrokken bij de opmaak van het Strategisch Plan Geletterdheid.</p> <p><i>Op 26 februari 2019 werd het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 toegelicht aan de Raad van Bestuur van de inspectie.</i></p> <p><i>Op 26 juli 2019 organiseerde de inspectie een kennisacademie rond laaggeletterdheid voor haar inspecteurs.</i></p>			
<p>Centra voor Leerlingen Begeleiding (CLB) en departement Onderwijs en Vorming:</p>	1.5	<p>De CLB werden voor het eerst betrokken bij de opmaak van het Strategisch Plan Geletterdheid.</p>			

<p>1.5. Onderzoeken in samenwerking de mogelijkheid om geletterdheid duurzaam te integreren in de werking van de Centra voor Leerlingen Begeleiding.</p>		<p><i>Op 12 maart 2019 werd het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 toegelicht aan de inter-nettensamenwerkingscel (ISC). De aandacht voor laaggeletterdheid bij kinderen en jongeren zit standaard in de opdracht van de CLB. Wat betreft de aandacht voor laaggeletterdheid bij de ouders zou er best nog wat sensibilisering kunnen gebeuren binnen de CLB. Het departement Onderwijs en Vorming bekijkt samen met de CLB hoe deze sensibilisering vorm kan krijgen.</i></p>
<p>Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>1.6. Informeren en sensibiliseren de partners van deze actie over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij ouders via trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. de Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basiseducatie en Linc vzw).</p> <p>1.7. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op.</p> <p>1.8. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun (mondelijke, schriftelijke en digitale) communicatie.</p> <p>1.9. Verbinden de acties van het Strategisch Plan geletterdheid met de acties van het Actieplan Vroegtijdig Schoolverlaten.</p> <p>1.10. Zoeken naar mogelijke samenwerking met Ambrassade, Link in de kabel, Digidak,... om digitale geletterdheidskansen te creëren voor jongeren.</p>	<p>1.6</p> <p>1.7</p> <p>1.8</p> <p>1.9</p>	<p>Op 7 december 2017 vond een studiedag over PAV-peilingsresultaten plaats.</p> <p>Op 2 maart 2018 werd het Strategisch Plan Geletterdheid 2017 - 2024 toegelicht aan de VLHORA.</p> <p>Wordt gestart in het najaar 2019.</p> <p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p> <p>Sinds september 2016 zijn er 6 netwerken Samen tegen Schooluitval actief in Vlaanderen, één voor elke provincie en één voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ter ondersteuning van die netwerken en alle lokale partners ontwikkelde het Departement Onderwijs en Vorming een draaiboek en een kijkwijzer. De lokale partners kunnen ermee aan de slag om een lokaal beleid tegen schooluitval uit te stippelen: leerrecht garanderen, spijbelen en vroegtijdig schoolverlaten tegengaan.</p> <p>Het draaiboek voor opbouw afsprakenkader is een ondersteuningsinstrument bij het uittekenen van een concreet lokaal actieplan.</p> <p>De kijkwijzer voor opbouw afsprakenkader is een inspiratiebron om een lokaal actieplan vorm te geven. Hij bevat veel links naar wetenschappelijke literatuur over schooluitval.</p> <p>Zowel in het draaiboek als in de kijkwijzer wordt de link gelegd met geletterdheid.</p> <p>Beide documenten kunnen hier worden geraadpleegd:</p>

		https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/beleid-tegen-schooluitval
	1.10	Er werden nog geen acties ondernomen.

STRATEGISCHE DOELSTELLING 2: WE ZETTEN IN OP HET VERHOGEN VAN GELETTERDHEID BINNEN DE FAMILIE-OMGEVING OM HET DOORGEVEN VAN LAAGGELETTERDHEID VAN GENERATIE OP GENERATIE TE DOORBREKEN.

Algemene meetindicator

We zorgen ervoor dat de invloed van de socio-economische achtergrond op de prestaties van jongeren vermindert. In het kader van de resultaten van PISA 2015 verklaarde in Vlaanderen het thuismilieu 15,6% van de variantie in leesvaardigheidsscores en 15,6% van de variantie in wiskundige geletterdheidsscores. Het OESO-gemiddelde bedraagt 11,9% voor leesvaardigheid en 13% voor wiskundige geletterdheid. Tegen 2024 streven we in Vlaanderen deze OESO-gemiddeldes na.

Verder sluiten we ons aan bij een Pact 2020-indicator, die een halvering van het percentage vroegtijdig schoolverlaters voorop stelt in Vlaanderen tegen 2020 (ten opzichte van de nulmeting van Pact 2020). Deze jongeren zijn immers de ouders van morgen.

Ten slotte zorgen we ervoor dat binnen de Enquête voor Arbeidskrachten (EAK) het percentage van de 20- tot 34-jarigen, dat minstens het diploma hoger secundair onderwijs heeft, stijgt voor het Vlaams Gewest tot 90%. In 2016 bedroeg dit 87,3% (EAK, jaargemiddelde 2016). Ook deze groep van jongeren zijn de ouders van morgen. De EAK heeft als voordeel dat het iedereen omvat die in Vlaanderen woont, dus ook de anderstalige nieuwkomers en diegenen die huisonderwijs volgen. (Dit in tegenstelling tot het vorig streefcijfer, dat enkel de jongeren omvat die in Vlaanderen naar een erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school zijn gegaan).

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN GEÏNTEGREERDE GELETTERDHEIDSTRAJECTEN VOOR OUDERS MET KINDEREN IN HET BASIS- EN SECUNDAIR ONDERWIJS (BV. SCHOOL EN OUDER, OUDER EN SCHOOL,...), DIE PASSEN BINNEN HET GELETTERDHEIDSBELEID VAN EEN SCHOOL (DAT AFGESTEMD IS OP HET DIVERSITEIT-, TAAL- EN ARMOEDEBELEID VAN DIE SCHOOL).

ACTIE 2: VOOR OUDERS KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN IN DE CONTEXT VAN HET LEERPLICHTONDERWIJS VAN HUN KINDEREN

<p>De ouderkoepels:</p> <p>2.1. Blijven aandacht hebben voor laaggeletterdheid bij ouders binnen hun basiswerking.</p> <p>2.2. Informeren en sensibiliseren de ouderwerkingen over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij ouders.</p> <p style="padding-left: 20px;">a. Sensibiliseren ouderwerkingen om helder en toegankelijk te communiceren met ouders.</p> <p style="padding-left: 20px;">b. Implementeren de resultaten van het project ‘Oefenkansen voor ouders’¹ binnen ouderwerkingen.</p>	<p>2.1.</p>	<p>De drie ouderkoepels van het Vlaamse onderwijs - KOOGO, GO! Ouders en VCOV vzw - hebben gezamenlijk gegevens aangeleverd. In hun actieplan werden 2 acties opgenomen rond het thema geletterdheid. Zie bijlage 3.</p> <p>Daarnaast werden enkele ouderwerkingen ondersteund om zich te versterken rond geletterdheid.</p> <table border="1" data-bbox="1086 694 1861 1027"> <tr> <td>Net overstijgend</td> <td>11 pilotscholen binnen het project ‘Oefenkansen Nederlands voor en door ouders’</td> </tr> <tr> <td>KOOGO</td> <td>1 basisschool en nieuwe ouderwerking</td> </tr> <tr> <td>GO! Ouders</td> <td>2 begeleidingen van ouderwerkingen met sterke focus op laagdrempelige communicatie met ouders</td> </tr> <tr> <td>VCOV vzw</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> ● Navorming beginnende directies Oostakker O-VI – 3de sessie rond communicatie </td> </tr> </table>	Net overstijgend	11 pilotscholen binnen het project ‘Oefenkansen Nederlands voor en door ouders’	KOOGO	1 basisschool en nieuwe ouderwerking	GO! Ouders	2 begeleidingen van ouderwerkingen met sterke focus op laagdrempelige communicatie met ouders	VCOV vzw	<ul style="list-style-type: none"> ● Navorming beginnende directies Oostakker O-VI – 3de sessie rond communicatie
Net overstijgend	11 pilotscholen binnen het project ‘Oefenkansen Nederlands voor en door ouders’									
KOOGO	1 basisschool en nieuwe ouderwerking									
GO! Ouders	2 begeleidingen van ouderwerkingen met sterke focus op laagdrempelige communicatie met ouders									
VCOV vzw	<ul style="list-style-type: none"> ● Navorming beginnende directies Oostakker O-VI – 3de sessie rond communicatie 									

¹ Project ‘Oefenkansen voor ouders’: GO! ouders, KOOGO en VCOV werkten, met de steun van het Agentschap Inburgering en Integratie, het project “Ouders creëren oefenkansen Nederlands” uit. Het doel is om laaggeletterde en/of anderstalige ouders Nederlands te laten oefenen op een laagdrempelige manier en dit binnen het veilige klimaat van de schoolcontext. Er wordt bekeken hoe klassieke initiatieven voor ouders kunnen aangepast worden zodat ook deze ouders zich thuis voelen. In de loop van het schooljaar 2018-2019 zullen de methodieken en het materiaal vrij toegankelijk zijn voor alle scholen en ouderwerkingen via de websites van de ouderkoepels.

			<ul style="list-style-type: none"> • Brochure Spanjeschool (teamteaching) 					
	<p>2.2.</p>	<p>Om scholen en ouderverenigingen te sensibiliseren over het belang van talige geletterdheid, organiseerden de ouderkoepels netoverstijgend mee 'De Grote Voorleesdag 2018' (zie actieplan). Hiermee bereikten ze 274 scholen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • GO! ouders: 59 • KOOGO: 33 • VCOV: 182 <p>De acties die de ouderkoepels hebben ondernomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het materiaal wordt jaarlijks geüpdatet en aangevuld (zie bijlage 4 voor materiaal) • De contacten met de uitgeverijen worden ruimer en breder. • De persoonlijke bezoeken in de scholen worden geapprecieerd door ouderverenigingen en scholen. Tijdens de Grote Voorleesdag werden enkele scholen bezocht: GO! ouders (6), KOOGO (4) en VCOV vzw (10). • Er werden 40 boekenpakketten verdeeld onder de winnaars. De scholen werden telkens bezocht door een medewerker van de ouderkoepel. <p>Daarnaast startte VCOV nog het project 'co-ouders' op in Maasmechelen. Dit gebeurde in samenwerking met Vormingplus.</p> <p>In de nieuwsbrieven van de verschillende ouderkoepels verschenen herhaaldelijk artikels over geletterdheid.</p> <table border="1" data-bbox="1086 1169 1861 1372"> <tr> <td data-bbox="1086 1169 1305 1305">KOOGO</td> <td data-bbox="1305 1169 1861 1305"> <ul style="list-style-type: none"> • 5 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsflits (aantal geopende nieuwsflitsen: 5735) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1086 1305 1305 1372">GO! ouders</td> <td data-bbox="1305 1305 1861 1372"> <ul style="list-style-type: none"> • 7 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsbrief (aantal geopende </td> </tr> </table>			KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 5 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsflits (aantal geopende nieuwsflitsen: 5735) 	GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 7 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsbrief (aantal geopende
KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 5 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsflits (aantal geopende nieuwsflitsen: 5735) 							
GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 7 artikels met aandacht voor geletterdheid verschenen in de nieuwsbrief (aantal geopende 							

		<table border="1"> <tr> <td></td> <td>nieuwsbrieven: 6026)</td> </tr> <tr> <td>VCOV</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • 10 verstuurde nieuwsbrieven 'Ouderwijs' (maandelijks nieuwsbrief rond onderwijstema) (aantal geadresseerden: 7044, aantal geopende nieuwsbrieven of nieuwsflitsen: 51626) • 2 Ouderlink (Heerlijk Helder / geletterdheid) (aantal geadresseerden: 16507) </td> </tr> </table>		nieuwsbrieven: 6026)	VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • 10 verstuurde nieuwsbrieven 'Ouderwijs' (maandelijks nieuwsbrief rond onderwijstema) (aantal geadresseerden: 7044, aantal geopende nieuwsbrieven of nieuwsflitsen: 51626) • 2 Ouderlink (Heerlijk Helder / geletterdheid) (aantal geadresseerden: 16507) 										
	nieuwsbrieven: 6026)															
VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • 10 verstuurde nieuwsbrieven 'Ouderwijs' (maandelijks nieuwsbrief rond onderwijstema) (aantal geadresseerden: 7044, aantal geopende nieuwsbrieven of nieuwsflitsen: 51626) • 2 Ouderlink (Heerlijk Helder / geletterdheid) (aantal geadresseerden: 16507) 															
		<p>Er werden vormingen, gespreksavonden, uitwisselmomenten, e.d. georganiseerd door de koepels om scholen en ouderverenigingen te professionaliseren rond het thema.</p> <table border="1"> <tr> <td>Net overstijgend</td> <td>WOL avond rond taaltips voor ouderwerkingen (maart 2018)</td> </tr> <tr> <td>KOOGO</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • 1 vorming georganiseerd door externen • 1 gespreksavond </td> </tr> <tr> <td>VCOV</td> <td>Samen met Katholiek Onderwijs Vlaanderen 5 X 2 sessies (voor elke provincie) – Ouderbetrokkenheid, bij moeilijk bereikbare ouders – met E-toolkit https://www.vcov.be/ouderinfotheek/vcov-infomateriaal</td> </tr> </table> <p>Scholen werden door de ouderkoepels gemotiveerd en ondersteund om een samenwerking op te zetten met een Centrum voor Basiseducatie.</p> <table border="1"> <tr> <td>Net overstijgend</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Scholen sensibiliseren omtrent de mogelijkheid om samen te werken met het lokale CBE. </td> </tr> <tr> <td>KOOGO</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • GBS Schaffen- Deurne • GBS Wemmel </td> </tr> <tr> <td>GO! ouders</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • BS Windekind Zonhoven • BS De Puzzel Mechelen </td> </tr> <tr> <td>VCOV</td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Sint-Pieter Mechelen • De Ham Mechelen • De Twijg Wijgmaal • Mater Dei Leuven • e.a </td> </tr> </table> <p>In het kader van de Week van de Geletterdheid 2017 – Speel je troeven uit, werd een</p>	Net overstijgend	WOL avond rond taaltips voor ouderwerkingen (maart 2018)	KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 1 vorming georganiseerd door externen • 1 gespreksavond 	VCOV	Samen met Katholiek Onderwijs Vlaanderen 5 X 2 sessies (voor elke provincie) – Ouderbetrokkenheid, bij moeilijk bereikbare ouders – met E-toolkit https://www.vcov.be/ouderinfotheek/vcov-infomateriaal	Net overstijgend	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen sensibiliseren omtrent de mogelijkheid om samen te werken met het lokale CBE. 	KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • GBS Schaffen- Deurne • GBS Wemmel 	GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • BS Windekind Zonhoven • BS De Puzzel Mechelen 	VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • Sint-Pieter Mechelen • De Ham Mechelen • De Twijg Wijgmaal • Mater Dei Leuven • e.a
Net overstijgend	WOL avond rond taaltips voor ouderwerkingen (maart 2018)															
KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 1 vorming georganiseerd door externen • 1 gespreksavond 															
VCOV	Samen met Katholiek Onderwijs Vlaanderen 5 X 2 sessies (voor elke provincie) – Ouderbetrokkenheid, bij moeilijk bereikbare ouders – met E-toolkit https://www.vcov.be/ouderinfotheek/vcov-infomateriaal															
Net overstijgend	<ul style="list-style-type: none"> • Scholen sensibiliseren omtrent de mogelijkheid om samen te werken met het lokale CBE. 															
KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • GBS Schaffen- Deurne • GBS Wemmel 															
GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • BS Windekind Zonhoven • BS De Puzzel Mechelen 															
VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • Sint-Pieter Mechelen • De Ham Mechelen • De Twijg Wijgmaal • Mater Dei Leuven • e.a 															

		<p>magazine uitgegeven over armoede en laaggeletterdheid: Troef. Dit magazine werd door de ouderkoepels mee verspreid.</p> <p>Het gros van Troef werd verdeeld in september 2017, maar de resterende brochures werden consequent meegenomen tijdens bezoeken naar scholen en ouderwerkingen. Ze werden ook verdeeld op vormingsavonden. (KOOGO en VCOV)</p> <p><u>Vragen ivm geletterdheid:</u></p> <p>VCOV:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Van de vragen die scholen en ouders stellen aan de ouderkoepel heeft een, niet nader te bepalen, percentage betrekking op geletterdheid (totaal aantal vragen: 5840). 						
	<p>2.2 a</p>	<p>Het gebruik van duidelijke en toegankelijke communicatie naar ouders is een speerpunt voor de ouderkoepels. Voornamelijk omdat dit een grote impact heeft op de ouderbetrokkenheid binnen een school.</p> <p>De ouderkoepels hebben zowel gezamenlijk als apart materiaal ontwikkeld.</p> <table border="1" data-bbox="1086 834 1861 1380"> <tr> <td data-bbox="1086 834 1335 970">Net overstijgend</td> <td data-bbox="1335 834 1861 970"> <ul style="list-style-type: none"> • 'Hoe nemen we alle ouders mee? Een brochure voor ouderwerkingen, ouderraden en schoolteams'. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1086 970 1335 1243">GO! ouders</td> <td data-bbox="1335 970 1861 1243"> <ul style="list-style-type: none"> • 'Iedereen mee met het ABC? Geletterdheidsondersteuning voor ouders' (182 downloads) • 'Ouderblik Laagdrempelige schriftelijke communicatie met ouders' • Verklarende woordenlijst van onderwijstermen </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1086 1243 1335 1380">VCOV</td> <td data-bbox="1335 1243 1861 1380"> <ul style="list-style-type: none"> • VCOV-website met onderwijstaal vertaald naar ouders (ABC) https://www.vcov.be/over-ons/abc </td> </tr> </table>	Net overstijgend	<ul style="list-style-type: none"> • 'Hoe nemen we alle ouders mee? Een brochure voor ouderwerkingen, ouderraden en schoolteams'. 	GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 'Iedereen mee met het ABC? Geletterdheidsondersteuning voor ouders' (182 downloads) • 'Ouderblik Laagdrempelige schriftelijke communicatie met ouders' • Verklarende woordenlijst van onderwijstermen 	VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • VCOV-website met onderwijstaal vertaald naar ouders (ABC) https://www.vcov.be/over-ons/abc
Net overstijgend	<ul style="list-style-type: none"> • 'Hoe nemen we alle ouders mee? Een brochure voor ouderwerkingen, ouderraden en schoolteams'. 							
GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 'Iedereen mee met het ABC? Geletterdheidsondersteuning voor ouders' (182 downloads) • 'Ouderblik Laagdrempelige schriftelijke communicatie met ouders' • Verklarende woordenlijst van onderwijstermen 							
VCOV	<ul style="list-style-type: none"> • VCOV-website met onderwijstaal vertaald naar ouders (ABC) https://www.vcov.be/over-ons/abc 							

		<p>Er werden goede praktijkvoorbeelden gedeeld om scholen en ouderwerkingen te inspireren.</p> <table border="1"> <tr> <td data-bbox="1084 304 1339 443">KOOGO</td> <td data-bbox="1339 304 1883 443"> <ul style="list-style-type: none"> • 4 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid bij ouders (bereik website – zie actieplan KOOGO) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1084 443 1339 582">GO! ouders</td> <td data-bbox="1339 443 1883 582"> <ul style="list-style-type: none"> • 7 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid (bereik website 5007) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1084 582 1339 919">VCOV</td> <td data-bbox="1339 582 1883 919"> <p>De website van VCOV is vernieuwd (op 22/10/18): alle goede praktijkvoorbeelden zijn geüpdatet</p> <p>3 nieuwe initiatieven werden gepromoot (bereik website sinds 22/10/18: 8656 bezoekers)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poortouders • Koffiemoment in de klas • Voorstelling van verenigingen aan ouders van vreemde origine, i.v.m. vakantieactiviteiten voor hun kinderen </td> </tr> </table>	KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 4 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid bij ouders (bereik website – zie actieplan KOOGO) 	GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 7 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid (bereik website 5007) 	VCOV	<p>De website van VCOV is vernieuwd (op 22/10/18): alle goede praktijkvoorbeelden zijn geüpdatet</p> <p>3 nieuwe initiatieven werden gepromoot (bereik website sinds 22/10/18: 8656 bezoekers)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poortouders • Koffiemoment in de klas • Voorstelling van verenigingen aan ouders van vreemde origine, i.v.m. vakantieactiviteiten voor hun kinderen
KOOGO	<ul style="list-style-type: none"> • 4 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid bij ouders (bereik website – zie actieplan KOOGO) 							
GO! ouders	<ul style="list-style-type: none"> • 7 praktijkvoorbeelden met specifieke aandacht voor hoe scholen omgaan met geletterdheid (bereik website 5007) 							
VCOV	<p>De website van VCOV is vernieuwd (op 22/10/18): alle goede praktijkvoorbeelden zijn geüpdatet</p> <p>3 nieuwe initiatieven werden gepromoot (bereik website sinds 22/10/18: 8656 bezoekers)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poortouders • Koffiemoment in de klas • Voorstelling van verenigingen aan ouders van vreemde origine, i.v.m. vakantieactiviteiten voor hun kinderen 							

	2.2 b	<p>De opstart van het project 'Oefenkansen voor ouders' vond plaats in het schooljaar 2017-2018. Op 11 pilotscholen werd ondersteuning gegeven om anderstalige en laaggeletterde ouders sterker te betrekken.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● GBS Schaffen-Deurne ● GBS Wommel ● GO! BA Botaniek Mechelen ● GO! BS De Puzzel Mechelen ● GO! BS Windekind Zonhoven ● Miniemeninstituut Leuven ● VBS De Ham Mechelen ● VBS De Twijg Wijgmaal ● VBS Mater Dei Leuven ● VBS Mickey Mouse - De Sleutel Genk ● VBS Sint-Pietersschool Mechelen
<p>De pedagogische begeleidingsdiensten van het leerplichtonderwijs (onderwijskoepels en het GO!):</p> <p>2.3. Nemen geletterdheidsondersteuning structureel op in hun begeleidingsplannen.</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Ondersteunen scholen in het verder vormgeven van ouderparticipatie met specifieke aandacht voor de betrokkenheid van laaggeletterde ouders. b. Sensibiliseren scholen en Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) om ouders door te verwijzen naar het geletterdheidsaanbod binnen de volwasseneneducatie. 	2.3.	<p>(Zie ook 1.1.) De pedagogische begeleidingsdiensten van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen (KathOndVla), het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) en het GO! hebben gegevens aangeleverd.</p> <p>Geletterdheidsondersteuning is opgenomen in het driejaarlijks begeleidingsplan (september 2018 – augustus 2021) van het KathOndVla, POV en het GO!</p> <p>Bij het GO! is geletterdheidsondersteuning eveneens opgenomen in het flankerend aanbod.</p> <p>Het KathOndVla geeft aan dat geletterdheid is geïntegreerd in 'Diversiteit/omgaan met meertaligheid, talenbeleid op school':</p> <p>6.1 Het schoolteam gaat uit van de kracht van de talige diversiteit in de samenleving en op school om actief in te zetten op de meertalige ontwikkeling van alle lerenden. (Dit houdt verband met NT2, taalgericht vakonderwijs, leesbeleid, talenbeleid op school...)</p> <p>6.2 Het schoolteam creëert een krachtige taalleeromgeving met het oog op de</p>

		<p>ontplooiing van de volledige persoon van de lerende. (Dit houdt verband met Anderstalige nieuwkomers, talige vorderingen in kaart brengen, talenbeleid op school ...)</p> <p>6.3 Het schoolteam stemt haar onderwijsleerpraktijk af op de talige noden en behoeften van alle lerenden.</p> <p>De onderstaande tabel toont per pedagogische begeleidingsdienst een overzicht van het aantal professionaliseringsinitiatieven voor scholen m.b.t. het verder vormgeven van ouderparticipatie, met specifieke aandacht voor de betrokkenheid van laaggeletterde ouders.</p> <table border="1" data-bbox="1086 608 2016 818"> <thead> <tr> <th>PBD</th> <th>Professionaliseringsinitiatief</th> <th>Aantal deelnemers</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>KathOndVla</td> <td>Toolbox</td> <td>Niet gekend</td> </tr> <tr> <td>POV</td> <td><i>POV heeft slechts 1 school in het basisonderwijs. Die wordt door OVSG begeleid.</i></td> <td>/</td> </tr> <tr> <td>GO!</td> <td>Communiceren met ouders</td> <td>19</td> </tr> </tbody> </table> <p>Bij het GO! is dit eveneens opgenomen in het flankerend aanbod voor scholen en CLB.</p>	PBD	Professionaliseringsinitiatief	Aantal deelnemers	KathOndVla	Toolbox	Niet gekend	POV	<i>POV heeft slechts 1 school in het basisonderwijs. Die wordt door OVSG begeleid.</i>	/	GO!	Communiceren met ouders	19
PBD	Professionaliseringsinitiatief	Aantal deelnemers												
KathOndVla	Toolbox	Niet gekend												
POV	<i>POV heeft slechts 1 school in het basisonderwijs. Die wordt door OVSG begeleid.</i>	/												
GO!	Communiceren met ouders	19												
<p>Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) en departement Onderwijs en Vorming:</p> <p>2.4. Onderzoeken in samenwerking de mogelijkheid om geletterdheid duurzaam te integreren in de werking van de Centra voor Leerlingen Begeleiding.</p>	<p>2.4</p>	<p>De CLB hebben dit nog niet onderzocht.</p> <p>In 2019 wordt dit thema geagendeerd op het overleg van de internettensamenwerkingscel van de CLB (ISC).</p>												

De Centra voor Basiseducatie: 2.5. Organiseren in samenwerking met scholen van het leerplichtonderwijs een geïntegreerd en functioneel ² geletterdheidsaanbod op maat van ouders. 2.6. Evolueren naar meer geletterdheidsaanbod op maat van ouders binnen de context van het leerplichtonderwijs van hun kinderen.	2.5	De 13 CBE rapporteren dat er 103 samenwerkingen zijn met scholen. De inhoud van deze samenwerkingen kan inhoudelijk verschillen, net als het onderwijsniveau: <ul style="list-style-type: none"> • 22 kleuterscholen • 70 lagere scholen • 11 middelbare scholen.
	2.6	Alle opleidingen samen omvatten 3374 lestijden over alle onderwijsniveaus heen (kleuter-, lager en middelbaar onderwijs). Dit aanbod betreft ook meerdere modules en opleidingen. Met deze samenwerkingen bereiken de CBE 1423 cursisten, over alle onderwijsniveaus heen (kleuter-, lager en middelbaar onderwijs).
Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo: 2.7. Informeren en sensibiliseren scholen uit het leerplichtonderwijs over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij ouders via trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. de Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basiseducatie en Linc vzw). 2.8. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op. 2.9. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie.	2.7	Vanuit de coördinatie van het SPG (Vocvo en het DOV) werd samengewerkt met de ouderkoepels en ondersteuning verleend voor het project 'Oefenkansen voor ouders'. Voor de Week van de Geletterdheid 2017 – Speel je troeven uit, in teken van armoede, werd het magazine Troef uitgegeven en werd een toolbox met achtergrondinformatie en methodieken samengesteld. De campagne en haar producten werden bekend gemaakt bij scholen en ouderverenigingen, o.a. via de ouderkoepels. De ouderkoepels zorgden ook voor de verspreiding van 800 exemplaren van het magazine Troef bij scholen.
	2.8	Wordt gestart in het najaar 2019.
	2.9	Er werden nog geen acties ondernomen.
Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:	2.10	Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO.

² Functioneel leren: volwassenen leren het beste wanneer er binnen opleidingsprogramma's ruimte is om levensechte en relevante taken uit te voeren, wanneer de leerinhouden als relevant en rechtstreeks toepasbaar worden ervaren in functie van de taken die deze volwassenen ook in het dagdagelijkse leven moeten kunnen uitvoeren, op hun werk, in het gezin, in de vrije tijd... Het leren moet bijdragen aan de doelen die volwassenen willen bereiken.

Geïntegreerd leren: Het integreren van geletterdheidsvaardigheden in een andere opleiding, komt beter tegemoet aan de noden van de doelgroep.

<p>2.10. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken met ouders om hun geletterdheid te verhogen binnen de context van de school van hun kinderen.</p>		<p>Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p> <p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m op geletterdheid – armoede – ouders en geletterdheid – ouders school <p>3 werkgroepen en/of structureel overleg over het thema ouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Werkgroep Groeitrajecten voor (kansarme) ouders met jonge kinderen. ● Stuurgroep Project Oefenkansen voor anderstalige ouders. ● AMIF in samenwerking met het Agentschappen voor Integratie en Inburgering <p>Campagne Week van de Geletterdheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uitwerken van de inhoudelijke campagne over het thema ouders <p>1 opleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uitwisseldag AMIF- projecten voor laaggeletterde anderstalige moeders – 25 mei 2018, <ul style="list-style-type: none"> ○ Aantal deelnemers: 49, ○ Aantal lesgevers CBE: 10
<p>Kenniscentrum Mediawijs en Linc vzw:</p> <p>2.11. Breiden ‘Medianest’ verder uit.</p> <p>2.12. Informeren en sensibiliseren over ‘Medianest’.</p>	<p>2.11</p> <p>2.12</p>	<p>Niet gerapporteerd</p> <p>Linc vzw gaf in het schooljaar 2017-2018 verschillende vormen over ‘Medianest’.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 6 toepassingen met 175 deelnemers ● 2 opleidingen Diggie-Dik ● 4 maal de opleiding ‘Mediawijze grootouders’
<p>Gezinsbond:</p> <p>2.13. Breidt het aantal vormen ‘Veilig online’ verder uit naar kansengroepen en laaggeletterden.</p>	<p>2.13</p>	<p>Gezinsbond gaf 38 vormen bij kansengroepen en 17 vormen in het buitengewoon onderwijs. Hieraan namen in totaal 387 personen deel.</p>

ACTIE 3: VOOR OUDERS KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN IN DE CONTEXT VAN WELZIJNSWERKING (INCLUSIEF ARMOEDEBESTRIJDING)

Kind en Gezin³, Centra voor Basiseducatie en Vocvo: 3.1. Onderzoeken hoe in samenwerking een geletterdheidsaanbod uitgewerkt kan worden op maat van ouders in armoede, dat hen versterkt in de opvoeding van hun kinderen. 3.2. Werken samen een “bouwstenenaanbod” ⁴ uit voor ouders gericht op topics zoals opvoeding, digitale vaardigheden, taalontwikkeling (taalrijke omgeving), communicatie,... 3.3. Sluiten een samenwerkingsovereenkomst af voor actie 3.	3.1	Er werden nog geen acties ondernomen.
	3.2	Er werden nog geen acties ondernomen.
	3.3	Er werden nog geen acties ondernomen.
De Centra voor Basiseducatie en Kind en Gezin: 3.4. Evolueren naar meer geletterdheidsaanbod op maat van ouders in armoede.	3.4	De 13 CBE richtten in 2017-2018 1128 lestijden in voor opleidingen op maat van ouders in kansarmoede. Het betreft zeer diverse projecten, o.a. ook projecten met ouders waarvan kinderen een voorschoolse leeftijd hebben. In totaal namen er 120 cursisten deel aan deze opleidingen.
Kind en Gezin en EXPOO: 3.5. Informeren en sensibiliseren de Huizen van het Kind ⁵ over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan	3.5	In september 2018 stond de Week van de Geletterdheid in teken van geletterdheid in het gezin – Wie niet mee is, is gezien. Een campagnefilm over het project ‘Mama leert’ in Turnhout werd, samen met nog

³ Kind en Gezin heeft dienstverlening op de beleidsvelden preventieve gezinsondersteuning, kinderopvang en adoptie. Het gaat hierbij enerzijds over een eigen aanbod preventieve gezinsondersteuning met teams die lokaal georganiseerd zijn, anderzijds als algemene regisseur voor de kinderopvang in Vlaanderen en Brussel en verschillende vormen van gezinsondersteuning zoals de Huizen van het Kind, Spel- en Ontmoetingsinitiatieven,...

⁴ De bouwstenen zijn educatief geletterdheidsaanbod voor ouders dat thematisch is georganiseerd (opvoeden, taalontwikkeling,...). Bouwstenen geven intermediairen die werken met ouders de mogelijkheid een specifiek programma op maat samen te stellen, door een combinatie te maken van de bouwstenen in functie van de ondersteuningsnoden van de ouder.

⁵ Een Huis van het Kind is een samenwerkingsverband tussen verschillende organisaties met een lokaal aanbod voor baby's, kinderen, jongeren en (aanstaande) gezinnen: www.huizenvanhetkind.be

<p>geletterdheidscompetenties bij ouders.</p> <p>a. Plaatsen en onderhouden een themapagina 'Geletterdheid' op de website van EXPOO.</p> <p>3.6. Sensibiliseren de lokale teams van Kind en Gezin en de Huizen van het Kind om hun doelpubliek met geletterdheidsnoden door te verwijzen naar het geletterdheidsaanbod binnen de volwasseneneducatie.</p> <p>a. Nemen geletterdheid op als aandachtspunt binnen de gesprekswijzer die hun medewerkers gebruiken bij contacten met ouders.</p> <p>3.7. Sensibiliseren de lokale teams van Kind en Gezin en de partners van de Huizen van het Kind om helder en toegankelijk te communiceren met ouders.</p>		<p>heel wat inspirerend materiaal, verspreid via nieuwsbrieven Kinderopvang, Gezinsondersteuning en EXPOO.</p> <p>Op de website van EXPOO is een themadossier 'Geletterdheid' aangemaakt. Hier vindt men heel wat materiaal, zoals goede praktijken, basisinformatie over geletterdheid en het herkennen ervan, informatie over helder en toegankelijk communiceren, e.d..</p>
	<p>3.6 a</p>	<p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p>
<p>Het departement Welzijn, het departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>3.8. Faciliteren het overleg tussen Kind en Gezin, Federatie Centra voor Basiseducatie en de overkoepelende armoedeorganisaties om tot een geletterdheidsaanbod op maat van ouders in armoede te komen.</p> <p>3.9. Verbinden de acties uit het Strategisch Plan Geletterdheid met</p>	<p>3.7</p>	<p>Zie 3.5.</p> <p>Binnen deze campagne werd veel aandacht besteed aan het belang van duidelijke en toegankelijke communicatie.</p>
	<p>3.9</p>	<p>Jaarlijks worden, op systematische wijze, de fiches uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) met betrekking tot geletterdheid opgevolgd en geactualiseerd.</p> <p>Bij de opmaak van het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 werd rekening gehouden met de acties en samengewerkt met de medewerkers van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA).</p>

de acties van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) met betrekking tot ouders en opvoeders in armoede.

- 3.10. Informeren en sensibiliseren de medewerkers van welzijnsorganisaties (m.i.v. gezinsondersteuners van Kind en Gezin) over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij ouders in armoede aan de hand van trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basededucatie en Linc vzw).
- 3.11. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op.
- 3.12. Ondersteunen de partners van de actie 3 in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie.

3.10.

Week van de Geletterdheid 2017 – Speel je troeven uit!

Van donderdag **7 september tot 14 september 2017** liep de Week van de Geletterdheid schooljaar 2017-2018. Tijdens deze week vragen we aandacht voor de problematiek van laaggeletterdheid en focussen we telkens op één bepaald thema. Dit schooljaar spitste de campagne zich toe op de **link tussen kansarmoede en laaggeletterdheid**. De campagne kwam tot stand dankzij samenwerking tussen het departement Onderwijs en Vorming, Vocvo, Wablieft, Federatie Basededucatie, Linc vzw, Netwerk tegen Armoede, De Link, Welzijnsschakel, het Minderhedenforum, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, de Stad Kortrijk en de drie ouderkoepels (VCOC, GO!ouders en KOOGO).

Op donderdag 7 september werd de kick-off van de campagneweek gegeven door het **bezoek van de Minister aan een Leerkansenproject** in Ninove. Hierbij werd de Minister als eerste 'klant' ontvangen in een speel-o-theek die gerund wordt door mensen in kansarmoede. Ter voorbereiding op deze nieuwe taak hebben ze lessen gekregen van het Centrum Basededucatie.

Daarnaast werd in de Week van de Geletterdheid het **magazine Troef** gelanceerd. Een magazine dat sterke verhalen en projecten in de kijker zet die gaan over geletterdheid en armoede. Deze magazines werden verspreid via verschillende kanalen:

Netwerk tegen armoede	2000
CBE	4100
Minderhedenforum	1000
De Link	120
CAW Mechelen-Boom	30
CAW Kempen	100
CAW Zuid-West-VI	100
CAW Halle-Vilvoorde	120
CAW Limburg	100
VCOV	600

		<table border="1"> <tr> <td>GO! ouders</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>KOOGO</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>Vocvo</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>Departement</td> <td>100</td> </tr> <tr> <td>extra's</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>Welzijnsschakels</td> <td>3500</td> </tr> </table>	GO! ouders	100	KOOGO	100	Vocvo	50	Departement	100	extra's	500	Welzijnsschakels	3500	<p>Week van de Geletterdheid 2018 – Wie niet mee is, is gezien Tijdens de Week van de Geletterdheid 2018 vragen we, onder het motto 'Wie niet mee is, is gezien', aandacht voor geletterdheid bij toeleiders die werken met ouders. In samenwerking met Kind en Gezin en de Gezinsbond, en de vaste partners van de Week van de Geletterdheid (departement Onderwijs en Vorming, Netwerk Basiseducatie, Linc vzw, Wablief en Vocvo), werd een themapagina op expo.be ontwikkeld. Deze themapagina bevat tips en tricks, inspirerende voorbeelden, motiverende getuigenissen, een infographic, een herkenningwijzer, etc. Daarnaast werden er in het voorjaar van 2019 drie inspiratiedagen georganiseerd.</p>
GO! ouders	100														
KOOGO	100														
Vocvo	50														
Departement	100														
extra's	500														
Welzijnsschakels	3500														
	3.11	Wordt gestart in het najaar 2019.													
	3.12.	In het kader van de Week van de Geletterdheid werden werkinstrumenten ontwikkeld over heldere en toegankelijke communicatie. Deze werden gedeeld op de themapagina van expo .													
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>3.13. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken met ouders in armoede om hun geletterdheid te verhogen binnen de context van een welzijnsorganisatie.</p>	3.13	<p>Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO. Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p> <p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op geletterdheid – armoede – ouders en geletterdheid – ouders school <p>3 werkgroepen en/of structureel overleg met betrekking tot kansarmoede (en ouders):</p>													

		<ul style="list-style-type: none"> ● Werkgroep Groeitrajecten voor (kansarme) ouders met jonge kinderen. ● Stuurgroep Project Oefenkansen voor anderstalige ouders. ● AMIF in samenwerking met het Agentschappen voor Integratie en Inburgering <p>Campagne Week van de Geletterdheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uitwerken van de inhoudelijke campagne over het thema ouders <p>1 opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uitwisseldag AMIF- projecten voor laaggeletterde anderstalige moeders – 25 mei 2018, <ul style="list-style-type: none"> ○ Aantal deelnemers: 49, ○ Aantal lesgevers CBE: 10
<p>Netwerk tegen armoede, Welzijnsschakels en vzw De Link:</p> <p>3.14. Faciliteren en versterken de samenwerking tussen welzijnsorganisaties en Centra voor Basiseducatie, gericht op de organisatie van geïntegreerde en functionele leertrajecten op maat van ouders in armoede.</p>	<p>3.14</p>	<p>De verschillende CBE hebben in totaal 34 (structurele) samenwerkingen met een welzijnsorganisatie. Onder welzijnsorganisaties wordt gezien: kinderopvang, Kind en Gezin, inloopteam, CAW, ViGez, BIZ, e.d.</p> <p>Alle 13 CBE hebben een samenwerking met een welzijnsorganisatie.</p> <p>Betreffende de samenwerking met armoedeorganisaties komt de teller op 31 verenigingen waarmee door de CBE wordt samengewerkt. Deze verenigingen zijn zeer divers en komen voort uit verschillende organisaties. Aan dit aanbod nemen ongeveer 200 cursisten deel. Het is belangrijk hierbij op te merken dat het aantal deelnemers niet altijd wordt geregistreerd. Doordat er ook veel informeel educatief aanbod plaatsvindt binnen deze context.</p>
<p>VVSG:</p> <p>3.15. Informeert en sensibiliseert de openbare besturen over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij ouders in armoede.</p>	<p>3.15.</p>	<p>Geen gegevens aangeleverd.</p>

STRATEGISCHE DOELSTELLING 3: WE VERSTERKEN DE GELETTERDHEIDSCOMPETENTIES VAN WERKZOEKENDEN EN WERKENDEN IN HET KADER VAN HUN BEROEPSOPLEIDING, HUN TRAJECT NAAR WERK OF BINNEN HUN TEWERKSTELLING, OM DE KANS OP HET VINDEN EN BEHOUDEN VAN WERK TE VERHOGEN EN BIJ TE BLIJVEN MET DE EVOLUTIES OP DE ARBEIDSMARKT.

Algemene meetindicator
We stellen vast dat toch nog 12% van de actieve bevolking (de werkzoekenden en de werkenden) laaggeletterd is (PIAAC). Daarom stellen we als streefcijfer voorop dat het percentage laaggeletterden onder de actieve bevolking daalt tot 9% tegen de volgende PIAAC-meting (2022).

Tabel 1 geeft een overzicht van de werksituatie van de ingeschrevenen in een opleiding van de basiseducatie, voor de referteperiodes 2016-2017 en 2017-2018 in absolute en relatieve cijfers. Opvallend is dat meer dan de helft van de ingeschrevenen aangeeft dat ze niet aan het werk zijn op het moment van de inschrijving. Iets meer dan 17% geeft aan werkzoekend te zijn. Dit percentage daalt naar 15,8% voor de referteperiode 2017-2018. Ongeveer één op tien van de cursisten is werknemer op het moment van de inschrijving. Het aantal gepensioneerden bedroeg in de referteperiode 7,8%, maar steeg naar 9% voor de referteperiode 2017-2018. De overige categorieën (Leerlingen Secundair Onderwijs, Studenten Hoger en Universitair Onderwijs, Zelfstandigen en Vrije Beroepers) zijn verwaarloosbaar. Voor ongeveer 10% van de ingeschrevenen is de werksituatie onbekend.

Tabel 1 – Basiseducatie: Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie - werksituatie bij inschrijving

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie werksituatie bij inschrijving				
	2016-2017		2017-2018	
	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%
Geen	5	0,0%	4	0,0%
Leerling Secundair Onderwijs	220	0,3%	393	0,6%
Leerling Secundair Onderwijs SenSe/HBO	78	0,1%	53	0,1%
Student Hoger Onderwijs	87	0,1%	64	0,1%
Student Universitair Onderwijs	5	0,0%	6	0,0%

Werkzoekend	11652	17,6%	10464	15,8%
Werknemer	7373	11,1%	6887	10,4%
Zelfstandige	187	0,3%	258	0,4%
Vrij Beroep	13	0,0%	13	0,0%
Gepensioneerd	5149	7,8%	5954	9,0%
Niet Werkend	34101	51,5%	35344	53,5%
Onbekend	7404	11,2%	6683	10,1%
Totaal	66274	100,0%	66123	100,0%

Tabel 2 geeft een gelijkaardig overzicht van de werksituatie van de ingeschrevenen, ditmaal voor de geletterheidsmodules in een CVO. In 2016-2017 is ongeveer 1/3 van de ingeschrevenen werkzoekend. Dit aantal daalt naar 23% in de referentieperiode 2017-2018. Het aantal ingeschrevenen die werknemer zijn bedraagt 15% en dit percentage blijft ongeveer constant. Opvallend is dat heel wat leerlingen secundair onderwijs en hoger onderwijs zich inschrijven voor een geletterheidsmodule: in 2016-2017 bedroeg het percentage leerlingen secundair onderwijs 12,4%, maar dit daalde naar 7,2% in de periode 2017-2018. Het relatieve aandeel studenten hoger onderwijs steeg dan weer van 4,9% naar 6,1%. Ten slotte geeft ongeveer 14% van de ingeschrevenen aan niet werkend te zijn.

Tabel 2 – Geletterheidsmodules in het volwassenenonderwijs: Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie - werksituatie bij inschrijving

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterheidsmodules Nederlands en Leren Leren' volgens werksituatie bij inschrijving				
	2016-2017		2017-2018	
	Absoluut aantal	%	Absoluut aantal	%
Leerling Secundair Onderwijs	165	12,4%	126	7,2%
Leerling Secundair Onderwijs SenSe/HBO	29	2,2%	57	3,3%
Student Hoger Onderwijs	65	4,9%	107	6,1%
Student Universitair Onderwijs	4	0,3%	1	0,1%
Werkzoekend	435	32,7%	416	23,7%
Werknemer	211	15,9%	265	15,1%
Zelfstandige	8	0,6%	28	1,6%
Vrij Beroep	1	0,1%	1	0,1%
Gepensioneerd	0	0,0%	3	0,2%

Niet Werkend	179	13,5%	248	14,1%
Onbekend	233	17,5%	501	28,6%
Totaal	1330	100,0%	1753	100,0%

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN GEÏNTEGREERDE GELETTERDHEIDSTRAJECTEN EN - OPLEIDINGEN BINNEN (BEROEPS)OPLEIDINGEN EN TRAJECTEN NAAR WERK ZOALS: GELETTERDHEID OP DE OPLEIDINGSVLOER DOOR DE CENTRA VOOR BASESEDUCATIE BIJ DE VDAB, TRAJECTEN DIGITALE GELETTERDHEID VOOR WERKZOEKENDEN IN BEMIDDELING.

ACTIE 4: VOOR WERKZOEKENDEN KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN IN DE CONTEXT VAN EEN BEROEPSOPLEIDING OF TRAJECT NAAR WERK

<p>VDAB, de Centra voor Basiseducatie, Federatie Centra voor Basiseducatie en Vocvo:</p> <p>4.1. Organiseren een geletterdheidsaanbod voor werkzoekenden in functie van bemiddeling naar werk, werkplekieren en beroepsopleiding. Het gaat onder meer om trajecten digitale geletterdheid i.k.v. bemiddeling, geletterdheidslabo's en geletterdheid op de opleidingsvloer. Ze stemmen de leerinhouden van het aanbod daarbij af op bemiddeling, beroepsopleiding of werkplekieren. De opleiding geletterdheid op de werkvloer wordt zo veel mogelijk op de opleidingsvloer of werkplek gegeven. Het aanbod is ook toegankelijk voor anderstaligen.</p> <p>4.2. Evolueren naar een verdere groei van een gestructureerd geletterdheidsaanbod op maat voor werkzoekenden.</p> <p>4.3. Herwerken de online module Geletterdheid voor de medewerkers van de VDAB en stellen deze open voor een breder publiek.</p> <p>4.4. Maken afspraken over doorverwijzing tussen VDAB en de</p>	<p>4.1 4.2</p>	<p>In het schooljaar 2017-2018 waren er 118 samenwerkingen tussen de CBE en de VDAB. Het gaat hierbij om het totaal aantal – in diverse vormen van samenwerking met VDAB - voor de 13 centra.</p> <p>1206 cursisten die een opleiding volgden bij een CBE deden dit na toeleiding door de VDAB. Dit is een onderschatting, aangezien de deelnamecijfers niet altijd nauwkeurig werden geregistreerd.</p> <p>Meer dan 1206 werkzoekenden volgden een opleiding rond digitale geletterdheid bij een CBE, een CVO of een andere partner van de VDAB. 821 cursisten slaagden voor deze opleiding. Dit is een onderschatting, aangezien de slaagcijfers niet altijd nauwkeurig werden geregistreerd.</p> <p>476 werkzoekenden volgden de module 'ICT Mijn loopbaan'. In bv. LONT2 en Sector 2 wordt ook aan digitale geletterdheid gewerkt, maar deze cursisten zijn hier niet bijgeteld.</p>
---	----------------------------------	--

<p>Centra voor Basiseducatie.</p> <p>4.5. Sluiten voor deze engagementen (4.1-4.4) een samenwerkingsovereenkomst af. De praktische samenwerking wordt aansluitend vastgelegd in regionale overeenkomsten.</p>		<p>Er zijn geen cijfers beschikbaar over het aantal deelnemers aan ICT-opleidingen via VDAB bij andere partners dan de CBE.</p>
<p>VDAB:</p> <p>4.6. Informeert en sensibiliseert haar medewerkers over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij werkzoekenden.</p> <p style="padding-left: 20px;">a. Maakt de online module Geletterdheid bekend bij de medewerkers van de VDAB en onderneemt actie om het gebruik ervan te stimuleren.</p> <p>4.7. Zet een interne campagne op rond heldere en toegankelijke communicatie met werkzoekenden (en andere klanten) en engageert zich om de communicatie naar werkzoekenden (en andere klanten) te laten beoordelen door testpanels.</p>	<p>4.3</p>	<p>In samenwerking hebben de VDAB, de CBE, de Federatie Centra voor Basiseducatie en Vocvo de online module Geletterdheid voor de medewerkers van de VDAB vorm gegeven.</p>
	<p>4.4</p>	<p>In 2018 was er nog geen afsprakenkader voor doorverwijzing tussen VDAB en de CBE.</p>
	<p>4.5</p>	<p>In 2018 was er nog geen samenwerkingsovereenkomst. <i>De eerste bespreking vond plaats in februari 2019.</i></p>
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>4.8. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken met werkzoekenden om hun geletterdheid te verhogen.</p>	<p>4.8</p>	<p>Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO . Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p> <p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op leren op de werkvloer <p>3 werkgroepen en/of structureel overleg met betrekking tot werk en/of</p>

		<p>werkzoekenden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sector 2 – materiaal herwerken • ICT-maatwerk VDAB – lesmateriaal, tips and tricks en aanvraagprocedures • Ontwikkelgroep voor de webmodule geletterdheid voor VDAB <p>2 opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwisseldag ICT-MO maatwerk VDAB • Ervaringsuitwisseling Sector2-NT2
<p>Centra voor Basiseducatie, Vocvo en VVSG:</p> <p>4.9. Ontwikkelen en organiseren in samenwerking een geletterdheidsaanbod op maat van OCMW-cliënten binnen een traject naar werk.</p> <p>4.10. Evoluëren naar meer geletterdheidsaanbod op maat voor OCMW-cliënten binnen een traject naar werk.</p> <p>4.11. Sluiten voor deze actie een samenwerkingsovereenkomst af.</p>	4.9	De nood aan een specifiek geletterdheidsaanbod voor OCMW-cliënten moet nog onderzocht worden. Verschillende delen uit het huidige aanbod van de CBE zijn hiervoor inzetbaar.
	4.10	<p>In het schooljaar 2017-2018 werkten de CBE in totaal met 112 OCMW samen. Soms gaat het om meerdere samenwerkingen per OCMW.</p> <p>Er waren 57 opleidingen voor OCMW-cliënten binnen een traject naar werk. In totaal namen 708 cliënten deel aan deze opleidingen. Dit is een onderschatting, aangezien de deelnamecijfers niet altijd nauwkeurig werden geregistreerd. Hoeveel deelnemers daarna gestart zijn in een beroepsopleiding of werk is niet geweten. Dit wordt niet structureel opgevolgd door de CBE.</p>
	4.11	In 2018 was er nog geen samenwerkingsovereenkomst.
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>4.12. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken met OCMW-cliënten om hun geletterdheid te verhogen binnen een traject naar werk.</p>	4.12	Er werden nog geen acties ondernomen.
<p>Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>4.13. Faciliteren het overleg tussen VDAB en de Federatie Centra voor Basiseducatie om tot een geïntegreerd en functioneel geletterdheidsaanbod op maat van werkzoekenden te komen.</p> <p>4.14. Informeren en sensibiliseren de VDAB, lokale besturen, de</p>	4.14	Ondersteunen in de opmaak van de online webmodule rond geletterdheid van VDAB.
	4.15	Wordt gestart in het najaar 2019.
	4.16	Ondersteunen in de opmaak van de online webmodule rond geletterdheid van VDAB.

<p> socialle partners, de economische sectoren,... over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij werkzoekenden aan de hand van trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basiseducatie en Linc vzw). </p> <p> 4.15. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op. 4.16. Ondersteunen de partners van actie 4 in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie. </p>		
--	--	--

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN ACTIES ROND BASISCOMPETENTIES EN GELETTERDHEID DOOR MIDDEL VAN ONDER MEER DE SECTORCONVENANTS.

ACTIE 5: VOOR WERKENDE KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN OP DE WERKVLOER

<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie :</p> <p>5.1. Werken samen het aanbod ‘geletterdheid op de werkvloer’⁶ verder uit.</p> <p>5.2. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken op de werkvloer om geletterdheid te verhogen.</p> <p>5.3. Informeren en sensibiliseren economische sectoren over de gevolgen van laaggeletterdheid op de werkvloer en de mogelijkheden om geletterdheid te verhogen. Hierbij zetten ze de Toolbox ‘Geletterdheid op de werkvloer’ in.</p>	<p>5.1</p>	<p>In 2018 werden de eerste contacten gelegd met het departement Werk en Sociale Economie over de verdere uitwerking van het aanbod van de Toolbox ‘Geletterdheid op de werkvloer’.</p>
<p>Centra voor Basiseducatie:</p> <p>5.4. Profileren zich naar de economische sectoren als partner om geletterdheidstrajecten op de werkvloer aan te bieden.</p> <p>5.5. Organiseren in bedrijven een geïntegreerd en functioneel geletterdheidsaanbod op maat van laaggeletterde</p>	<p>5.4. 5.5</p>	<p>Via de sectorconvenants wordt er gewaakt dat de economische sectoren inzetten op het versterken van de geletterdheidscompetenties van werkzoekenden.</p> <p><i>Op 8 november 2019 organiseren we samen met de partners van het beleidsdomein Werk (departement Werk en Sociale Economie, VDAB, SERV, sectoren, vakbonden,...) een studiedag m.b.t. geletterdheid op de werkvloer.</i></p> <p>In het schooljaar 2017-2018 werd met 3 economische sectoren samengewerkt in het kader van de Toolbox ‘Geletterdheid op de werkvloer’:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vorm DC (Vormingsfonds Dienstencheques), 2. Volta (Electriciens), en 3. TOFAM (Tewerkstellings- en OpleidingsFonds Arbeiders Metaal).

⁶ Samenwerking tussen Federatie Centra voor Basiseducatie, bedrijven en Vocvo.

Doel: Versterken van de geletterdheid van werknemers op de werkvloer. De Toolbox ‘Geletterdheid op de werkvloer’ bevat tools en strategieën om de geletterdheidsproblematiek op de werkvloer te leren kennen en herkennen. Daarnaast zijn er good practices, hulpmiddelen en partners die men kan contacteren om binnen een bedrijf aan de slag te gaan.

<p>werknemers en ondersteunen de werkomgeving inzake omgaan met laaggeletterde werknemers aan de hand van de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer'.</p> <p>5.6. Evolueren naar meer geletterdheidsaanbod op maat voor werknemers.</p>		<p>Deze samenwerkingen hadden niet altijd betrekking op een cursusaanbod of volledige begeleidingstrajecten. Soms bleef ze beperkt tot enkele overlegmomenten.</p> <p>Buiten het kader van de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer' was er een samenwerking met de volgende sectoren:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PlastIQ (Kiem) (Kunststofsector), 2. Alimento (Voedingsindustrie), 3. Vorm DC (Vormingsfonds Dienstencheques), 4. TOFAM, (Tewerkstellings- en OpleidingsFonds Arbeiders Metaal) 5. Eduplus (Groene sectoren), 6. VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten).
<p>Centra voor Basiseducatie en VDAB:</p> <p>5.7. Stemmen hun visie en praktijk af rond geletterdheidsondersteuning op de werkvloer.</p> <p>5.8. Maken het geletterdheidsaanbod op de werkvloer (Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer') bekend bij werkgevers.</p>	<p>5.6</p>	<p>In het schooljaar 2017-2018 zijn er 69 opleidingen georganiseerd door een CBE in samenwerking met een economische sector en/of een bedrijf.</p> <p>In totaal namen 711 cursisten deel aan deze opleidingen. Dit cijfer is waarschijnlijk een onderschatting aangezien de registratie van de deelnamecijfers onvolledig is.</p> <p>Van 63 cursisten is geweten dat zij slaagden voor deze opleidingen. Ook de registratie van de slaagcijfers gebeurde onvolledig. Bovendien worden er in het kader van maatwerk of contractwerk geen certificaten uitgereikt.</p>
<p>Centra voor Basiseducatie, Vocvo en VVSG</p> <p>5.9. Actualiseren en werken samen het educatief</p>	<p>5.7.</p> <p>5.8.</p> <p>5.9.</p>	<p>Volgens gegevens van VDAB is de visie geletterdheidsondersteuning op de werkvloer afgestemd.</p> <p>In het schooljaar 2017-2018 zijn er geen specifieke acties ondernomen naar werkgevers toe rond het versterken van geletterdheidscompetenties van werkenden.</p> <p>Er werd nog geen verdere actie ondernomen om het educatief 'bouwstenenaanbod' te actualiseren en verder uit te werken voor werknemers met geletterdheidsnoden</p>

<p>“bouwstenenaanbod”⁷ verder uit voor werknemers met geletterdheidsnoden van openbare besturen.</p> <p>5.10. Ondersteunen openbare besturen bij het realiseren van een geletterdheidsaanbod voor werknemers en het omgaan met laaggeletterde werknemers.</p>		<p>van openbare besturen.</p> <p>5.10. Vanuit de CBE zijn er 17 ondersteuningsinitiatieven geweest voor openbare besturen rond werken aan geletterdheid bij hun werknemers.</p>
<p>VVSG:</p> <p>5.11. Sensibiliseert en ondersteunt openbare besturen om het educatief ‘bouwstenenaanbod’ te organiseren.</p> <p>5.12. Sensibiliseert lokale besturen om helder en toegankelijk te communiceren met werknemers.</p>	<p>5.11</p> <p>5.12</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd</p> <p>Er werden geen gegevens aangeleverd</p>
<p>Departement Werk en Sociale Economie, departement Onderwijs en Vorming, Vocvo en de economische sectoren:</p> <p>5.13. Nemen werken aan geletterdheidscompetenties van laaggeletterde werknemers en adequaat omgaan met laaggeletterdheid op de werkvloer blijvend op als een focus binnen de sectorconvenants.</p> <p>5.14. Zoeken via de SERV naar mogelijke samenwerking met sectoren en sociale partners om geletterdheidskansen te creëren op de werkvloer.</p>	<p>5.13.</p>	<p>In het kader van de sectorconvenants 2018-2019 werd er in totaal in 34 sectorconvenants een engagement opgenomen met betrekking tot geletterdheid. Dit is een lichte stijging t.o.v. de sectorconvenants 2016-2017. Er zijn 2 sectoren bij gekomen, namelijk de beton- en de uitzendsector.</p> <p>Het thema geletterdheid is expliciet vermeld in het inhoudelijk kader (p.11). 25 sectoren vermelden expliciet een prioriteit/actie m.b.t. geletterdheid, basiscompetenties of Nederlands op de werkvloer; soms blijft dit beperkt tot digitale competenties. 1 sector (Scheikunde) vermeldt het thema enkel in de sectorale visie.</p> <p>3 van deze 25 sectoren zetten een resultaatsindicator op dit thema of 12%.</p> <p>Bijlage 5 bevat een overzicht van de verschillende sectoren die zich in het kader van de sectorconvenants 2018-2019 engageren met betrekking tot geletterdheid en van de engagementen die werden genomen.</p>

⁷ De educatieve bouwstenen zijn thematische bundelingen van noodzakelijke geletterdheidscompetenties voor medewerkers van lokale besturen (vb.: veiligheid, gezondheid en hygiëne; communicatie ik en een ander; rekenvaardigheden). Bouwstenen geven besturen de mogelijkheid een eigen combinatie te maken in functie van de meest geschikte opleiding voor hun medewerkers.

	5.14.	Er werden nog geen acties ondernomen. SERV bracht <u>advies</u> uit op het Structureel Plan Geletterdheid 2017 - 2024
Departement Werk en Sociale Economie, departement Onderwijs en Vorming en Vocvo: 5.15. Faciliteren het overleg tussen de partners van deze actie om tot een geletterdheidsaanbod op maat van werkenden te komen.		
Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo: 5.16. Informeren en sensibiliseren de sociale partners, de economische sectoren,... over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij werkenden aan de hand van trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten. 5.17. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op. 5.18. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie. 5.19. Zoeken naar mogelijke samenwerking met het Agentschap Overheidspersoneel om geletterdheidskansen te creëren voor werknemers van de Vlaamse overheid.	5.16	Er werden nog geen acties ondernomen.
	5.17	Wordt gestart in het najaar van 2019.
	5.18	Er werden nog geen acties ondernomen.
	5.19.	Er werden nog geen acties ondernomen.
Departement Werk en Sociale Economie: 5.20. Analyseert de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer' op haar inpasbaarheid in het concept van de Toolbox Talentontwikkelaar. 5.21. Verspreidt de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer' via de Toolbox Talentontwikkelaar en/of de sectorale werking.	5.20	<i>Er werd een nota opgemaakt dd. 07/02/2019. Conclusie van deze nota: Een aantal tools uit de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer' kunnen worden geïntegreerd in de Toolbox Talentontwikkelaar zonder al te veel aanpassingen, gezien geletterdheid past binnen de bredere noemer van de talentontwikkeling van medewerkers, en de doelgroep van beide toolboxes dezelfde is, zijnde organisaties en ondernemingen.</i>
	5.21	<i>Deze actie werd uitgesteld. De Toolbox Talentontwikkelaar wordt momenteel in zijn</i>

		<p><i>geheel herbekeken. Integratie van enkele fiches van de Toolbox 'Geletterdheid op de werkvloer' kan deel uitmaken van de bredere oefening die momenteel loopt. Actualisatie lijkt nuttig. Daarover wordt contact genomen met Stefan Paredis van Federatie Centra voor Basiseducatie vzw.</i></p>
--	--	---

STRATEGISCHE DOELSTELLING 4: WE VERSTERKEN GELETTERDHEIDSCOMPETENTIES VAN MENSEN IN ARMOEDE, OM HUN KANSEN TE VERGROTEN OM UIT DE ARMOEDE TE GERAKEN EN HUN PARTICIPATIE AAN DE SAMENLEVING TE VERHOGEN.

Algemene meetindicator
<p>In het Vlaamse Hervormingsprogramma voor de EU2020-strategie heeft de Vlaamse Regering zich ertoe verbonden om het aantal personen met een inkomen onder de armoederisicodrempel tussen 2008 en 2020 met 30% te verminderen. Dat betekent dat in 2020 het aantal personen met een huishoudinkomen onder de armoederisicodrempel gedaald moet zijn tot maximaal 430.000 personen.</p> <p>We stellen vast dat mensen met een laag inkomen meer risico lopen om laaggeletterd te zijn. In 2012 was 15% van de inwoners van het Vlaamse gewest laaggeletterd (PIAAC). Bij de respondenten uit het laagste inkomensdeciël bedroeg het percentage laaggeletterden maar liefst 20%.</p> <p>Daarom stellen we als streefcijfer voorop dat het percentage laaggeletterden onder de personen met een laag inkomen daalt van 20 naar 15% tegen de volgende PIAAC-meting (2022).</p>

Tabellen 3 en 4 geven een overzicht van hoeveel van het aantal ingeschreven cursisten al dan niet een leefloon ontvangt. In de basiseducatie is het zo dat één ingeschrevene op vijf aangeeft een leefloon te ontvangen, voor de referentieperiode 2016-2017. In de referentieperiode 2017-2018 stijgt dit aantal naar bijna één ingeschrevene op vier.

Voor de geletterdheidsmodules in het volwassenenonderwijs is slechts 6,1% van de ingeschrevenen een persoon die een leefloon ontvangt in de referentieperiode 2016-2017. Het absolute aantal verdubbelt en bedraagt 9,3% van de inschrijvingen in de referentieperiode 2017-2018.

Tabel 3 – Basiseducatie: aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie - al dan niet leefloon

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie al dan niet leefloon					
2016-2017			2017-2018		
Leefloon	Absoluut aantal	%	Leefloon	Absoluut aantal	%
J	13495	19,9%	J	15921	23,4%
N	54322	80,1%	N	52141	76,6%
Totaal	67817	100,0%		68062	100,0%

Tabel 4 - Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren' al dan niet leefloon

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren' al dan niet leefloon					
2016-2017			2017-2018		
Leefloon	Absoluut aantal	%	Leefloon	Absoluut aantal	%
J	80	6,1%	J	164	9,3%
N	1242	93,9%	N	1591	90,7%
	1322	100,0%		1755	100,0%

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN GOEDE PRAKTIJEN DIE DREMPELVERLAGEND WERKEN ZOALS: HET PROJECT LEERKANSEN.

ACTIE 6: VOOR MENSEN IN ARMOEDE KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN VIA EEN GEPAST EDUCATIEF AANBOD

<p>Centra voor Basiseducatie:</p> <p>6.1. Organiseren een geletterdheidsaanbod op maat van de werking van armoedeverenigingen.</p> <p>6.2. Evolueren naar meer geletterdheidsaanbod op maat voor mensen in armoede.</p> <p>6.3. Ontwikkelen en organiseren een geletterdheidsaanbod op maat van OCMW-cliënten binnen een begeleidingstraject.</p> <p>6.4. Evolueren naar meer geletterdheidsaanbod op maat voor OCMW-cliënten binnen een begeleidingstraject.</p>	<p>6.1</p> <p>6.2</p> <p>6.3</p> <p>6.4</p>	<p>Er zijn 31 armoedeverenigingen waarmee de CBE samenwerken.</p> <p>Aan het onderwijsaanbod dat binnen de verenigingen wordt aangeboden, nemen ongeveer 200 cursisten deel. Het is belangrijk hierbij op te merken dat het aantal deelnemers niet altijd wordt geregistreerd. Doordat er ook veel informeel educatief aanbod plaatsvindt binnen deze context.</p> <p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p> <p>Er zijn al heel wat samenwerkingen tussen CBE en lokale OCMW. In dit aanbod worden naar schatting 1369 deelnemers geteld. Ook hier gaat het over een onvolledige registratie. Deze cursisten zaten verspreid in de 112 samenwerkingen die liepen in schooljaar 2017-2018 . Soms zijn er meerdere samenwerkingen per OCMW. Uit de beschikbare gegevens van de CBE weten we dat minstens 102 deelnemers slaagden. Belangrijk om hierbij te vermelden is dat ook hier sprake is van onvolledige registratie. Daarenboven is er vaak geen certificering in dit soort samenwerkingen mogelijk of wenselijk.</p>
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>6.5. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken op maat van de werking van armoedeverenigingen en voor OCMW-cliënten om hun geletterdheid te verhogen binnen een begeleidingstraject.</p>	<p>6.5</p>	<p>Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO . Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p> <p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op geletterdheid – armoede –

		<p>ouders</p> <p>3 werkgroepen en/of structureel overleg met betrekking tot kansarmoede:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Werkgroep Groeitrajecten voor (kansarme) ouders met jonge kinderen. ● Werkgroep voortraject Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting (EDAS) ● Horizontaal Permanent Armoede Overleg <p>Leermiddelen die werden ontwikkeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Leidraad bij de keuzemodule 'Omgaan met armoede en sociale uitsluiting' voor de CBE <p>Campagne Week van de Geletterdheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rond het thema armoede <p>2 opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Omgaan met armoede en sociale uitsluiting <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 11 ○ 8 medewerkers CBE ○ 2 CBE (Brusselleer en Antwerpen) ● Trefdag Vocvo 18 mei 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 100 ○ 47 medewerkers CBE ○ 13 CBE
<p>Netwerk tegen armoede en Welzijnsschakels:</p> <p>6.6. Faciliteren en versterken de samenwerking tussen welzijnsorganisaties en de Centra voor Basiseducatie, gericht op geïntegreerde leertrajecten voor mensen in armoede.</p>	<p>6.6</p>	<p>Zie ook 6.1, 6.2 en 6.4.</p> <p>Ondersteunen en begeleiden organisaties en verenigingen die willen samenwerken met een CBE.</p>
<p>Netwerk tegen armoede, Welzijnsschakels, Vocvo en Centra voor Basiseducatie:</p>	<p>6.7</p>	<p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p>

6.7. Sluiten voor deze actie een samenwerkingsovereenkomst af.		
<p>Netwerk tegen armoede, Welzijnsschakels, vzw De Link, Samenlevingsopbouw, Minderhedenforum:</p> <p>6.8. Informeren en sensibiliseren het beleid, het middenveld, de onderwijssector en het brede publiek over armoede in relatie tot de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties en leeransen.</p>	6.8	<p>In het schooljaar 2017-2018 werden door de armoedeorganisaties 3 acties gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Deelname aan de uitwerking van de campagne rond Week van de geletterdheid (Troef, draaiboek samenwerking bij de tools, blogverhaal op onze website, verspreiding via weekmail) • Sessie Trefdag 'Leren vergroot kansen' i.s.m. verenigingen waar armen het woord nemen • Het magazine Troef werd ook verdeeld onder de verenigingen waar armen het woord nemen, waar er mogelijk ook nog verder mee gewerkt is.
<p>Netwerk tegen armoede, Welzijnsschakels, vzw De Link, Samenlevingsopbouw en Minderhedenforum:</p> <p>6.9. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie, Centra voor volwassenenonderwijs en Vocvo in het wegwerken van drempels naar leren voor mensen in armoede.</p>		
<p>VVSG:</p> <p>6.10. Leidt de lokale besturen toe naar het aanbod dat ontwikkeld en georganiseerd wordt door de Centra voor Basiseducatie en Vocvo.</p> <p>6.11. Informeert en sensibiliseert de medewerkers van openbare besturen over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties binnen de begeleidingstrajecten van OCMW.</p> <p>6.12. Sensibiliseert de medewerkers van OCMW's om helder en toegankelijk te communiceren.</p>	<p>6.10</p> <p>6.11</p> <p>6.12</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p> <p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p> <p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p>
<p>Departement Onderwijs en Vorming, departement Welzijn en Vocvo:</p> <p>6.13. Faciliteren het overleg tussen VVSG, de armoedeorganisaties</p>	6.14	<p>Jaarlijks worden, op systematische wijze, de fiches uit het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) met betrekking tot geletterdheid opgevolgd en</p>

<p>en de Federatie Centra voor Basiseducatie om tot een geletterdheidsaanbod op maat van mensen in armoede te komen.</p> <p>6.14. Verbinden de acties uit het Strategisch Plan Geletterdheid met de acties van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) met betrekking tot mensen in armoede.</p> <p>6.15. Informeren en sensibiliseren de armoedeorganisaties en openbare besturen over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties aan de hand van trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten.</p> <p>6.16. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op.</p> <p>6.17. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie.</p>		<p>geactualiseerd.</p> <p>Bij de opmaak van het Strategisch Plan Geletterdheid 2017-2024 werd rekening gehouden met de acties en samengewerkt met de medewerkers van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA).</p>										
	<p>6.15</p>	<p>Week van de Geletterdheid 2017 – Speel je troeven uit</p> <p>Van donderdag 7 september tot 14 september 2017 liep de Week van de Geletterdheid schooljaar 2017-2018. Tijdens deze week vragen we aandacht voor de problematiek van laaggeletterdheid en focussen we telkens op één bepaald thema. Dit schooljaar spitste de campagne zich toe op de link tussen kansarmoede en laaggeletterdheid. De campagne kwam tot stand dankzij samenwerking tussen het departement Onderwijs en Vorming, Vocvo, Wablieft, Federatie Basiseducatie, Linc vzw, Netwerk tegen Armoede, De Link, Welzijnsschakel, het Minderhedenforum, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, de Stad Kortrijk en de drie ouderkoepels (VCOC, GO!ouders en KOOGO).</p> <p>Op donderdag 7 september werd de kick-off van de campagneweek gegeven door het bezoek van de Minister aan een Leerkansenproject in Ninove. Hierbij werd de Minister als eerste ‘klant’ ontvangen in een speel-o-theek die gerund wordt door mensen in kansarmoede. Ter voorbereiding op deze nieuwe taak hebben ze lessen gekregen van het Centrum Basiseducatie.</p> <p>Daarnaast werd in de Week van de Geletterdheid het magazine Troef gelanceerd. Een magazine dat sterke verhalen en projecten in de kijker zet die gaan over geletterdheid en armoede. Deze magazines werden verspreid via verschillende kanalen:</p> <table border="1" data-bbox="1093 1173 1480 1374"> <tr> <td>Netwerk tegen Armoede</td> <td>2000</td> </tr> <tr> <td>CBE</td> <td>4100</td> </tr> <tr> <td>Minderhedenforum</td> <td>1000</td> </tr> <tr> <td>De Link</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>CAW Mechelen-Boom</td> <td>30</td> </tr> </table>	Netwerk tegen Armoede	2000	CBE	4100	Minderhedenforum	1000	De Link	120	CAW Mechelen-Boom	30
Netwerk tegen Armoede	2000											
CBE	4100											
Minderhedenforum	1000											
De Link	120											
CAW Mechelen-Boom	30											

		<table border="1"> <tr><td>CAW Kempen</td><td>100</td></tr> <tr><td>CAW Zuid-West-VI</td><td>100</td></tr> <tr><td>CAW Halle-Vilvoorde</td><td>120</td></tr> <tr><td>CAW Limburg</td><td>100</td></tr> <tr><td>VCOV</td><td>600</td></tr> <tr><td>GO! ouders</td><td>100</td></tr> <tr><td>KOOGO</td><td>100</td></tr> <tr><td>Vocvo</td><td>50</td></tr> <tr><td>Departement</td><td>100</td></tr> <tr><td>extra's</td><td>500</td></tr> <tr><td>Welzijnsschakels</td><td>3500</td></tr> </table>	CAW Kempen	100	CAW Zuid-West-VI	100	CAW Halle-Vilvoorde	120	CAW Limburg	100	VCOV	600	GO! ouders	100	KOOGO	100	Vocvo	50	Departement	100	extra's	500	Welzijnsschakels	3500	
CAW Kempen	100																								
CAW Zuid-West-VI	100																								
CAW Halle-Vilvoorde	120																								
CAW Limburg	100																								
VCOV	600																								
GO! ouders	100																								
KOOGO	100																								
Vocvo	50																								
Departement	100																								
extra's	500																								
Welzijnsschakels	3500																								
	6.16	Wordt gestart in het najaar van 2019.																							
<p>Centra voor Basiseducatie, Centra voor Volwassenenonderwijs en Vocvo:</p> <p>6.18. Werken drempels van het reguliere geletterdheidsaanbod van de Centra voor Basiseducatie en de Centra voor Volwassenenonderwijs weg voor mensen in armoede.</p>	6.19	<p>Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO. Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p> <p>Infotheek:</p>																							

<p>6.19. Vormen en ondersteunen hun medewerkers in het omgaan met mensen in armoede en leerkansen, onder meer in samenwerking met ervaringsdeskundigen in armoede en sociale uitsluiting.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op geletterdheid – armoede – ouders <p>3 werkgroepen en/of structureel overleg met betrekking tot (kans)armoede en ouders:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Werkgroep Groeitrajecten voor (kansarme) ouders met jonge kinderen. ● Werkgroep voortraject Ervaringsdeskundige in de Armoede en Sociale Uitsluiting (EDAS) ● Horizontaal Permanent Armoede Overleg <p>Leermiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Leidraad bij de keuzemodule ‘Omgaan met armoede en sociale uitsluiting’ voor de CBE <p>Campagne Week van de Geletterdheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Werd rond het thema armoede uitgevoerd <p>2 Opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Omgaan met armoede en sociale uitsluiting <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 11 ○ 8 lesgevers CBE ○ 2 CBE (Brusselleer en Antwerpen) ● Trefdag Vocvo – armoede en geletterdheid, 18 mei 2018: <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 100 ○ 47 lesgevers CBE ○ 13 CBE
---	--

STRATEGISCHE DOELSTELLING 5: WE ZETTEN IN OP HET VERHOGEN VAN DE DIGITALE GELETTERDHEID VAN JONGEREN EN VOLWASSENEN, OPDAT ZIJ MEEKUNNEN IN DE SNEL DIGITALISERENDE MAATSCHAPPIJ.

OPERATIONELE DOELSTELLING: HET STRUCTUREEL VERANKEREN VAN GOEDE PRAKTIJKEN OP HET VLAK VAN GEÏNTEGREERDE TRAJECTEN EN TRAJECTEN 'OP MAAT' GERICHT OP DIGITALE INCLUSIE.

ACTIE 7: VOOR MENSEN MET DIGITALE GELETTERDHEIDSNODEN KANSEN CREËREN DOOR HET AANBOD ROND E-INCLUSIE EN WEBTOEGANKELIJKHEID OP ELKAAR AF TE STEMMEN EN MEER EFFICIËNT IN TE ZETTEN

Tabel 5 bevat een overzicht van het aantal cursisten die zich ingeschreven hebben voor een ICT-opleiding van de Basiseducatie. Dit aantal bedraagt meer dan 10.000 inschrijvingen en blijft over de 2 referentieperiodes quasi constant.

Dezelfde tabel bevat ook een overzicht van de evaluatiebeslissingen. In de referentieperiode 2016-2017 was bijna 70% van de ingeschreven cursisten geslaagd. Ongeveer 5% heeft niet deelgenomen aan de examens en 12,3% was niet geslaagd. In de referentieperiode 2017-2018 bleven het aandeel niet deelnemers en het aandeel niet geslaagden quasi constant. Het aandeel geslaagden daalde naar 66,3%, omdat voor meer cursisten (16,9%) het evaluatieresultaat niet van toepassing was.

Tabel 5 - Aantal ingeschreven cursisten voor een ICT-opleiding in de basiseducatie + evaluatiebeslissingen

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie		2016-2017					2017-2018				
		Geslacht					Geslacht				
Leergebied	Opleiding	?	M	V	T		?	M	V	T	
Informatie- en communicatietechnologie	Informatie- en communicatietechnologie		3129	7050	10179			3455	7091	10546	
Totaal		0	3129	7050	10179		0	3455	7091	10546	
	Evaluatieresultaat					%					%
	Geslaagd		2322	5616	7938	69,4%		2506	5351	7857	66,3%
	Niet deelgenomen		186	435	621	5,4%		212	370	582	4,9%
	Niet geslaagd		452	957	1409	12,3%		493	908	1401	11,8%
	Niet van toepassing		539	934	1473	12,9%		700	1303	2003	16,9%
		0	3499	7942	11441	100,0%	0	3911	7932	11843	100,0%

<p>VVSG, Kenniscentrum Mediawijs, departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>7.1. Organiseren en ondersteunen de werkgroep e-inclusie</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Brengen de verschillende actoren die werken aan en activiteiten rond e-inclusie en webtoegankelijkheid in kaart en communiceren hierover naar partners die werken rond digitale geletterdheid. b. Ondersteunen het overleg tussen de partners die werken rond digitale geletterdheid om: <ol style="list-style-type: none"> i. hun aanbod op elkaar af te stemmen en het meer efficiënt in te zetten. ii. gemeenschappelijke visie en strategie te ontwikkelen en uit te breiden. 	<p>7.1</p>	<p>In 2018 kwam de expertengroep e-inclusie 2 maal samen: in juni en in november.</p>
<p>Kenniscentrum Mediawijs, Cultuurconnect, Linc vzw:</p> <p>7.2. Bieden inspiratie over e-inclusie en digitale basisvaardigheden aan, o.a. naar lokale besturen.</p>	<p>7.2</p>	<p>Kenniscentrum Mediawijs leverde geen gegevens aan.</p> <p>Linc vzw heeft 76 vormingen gegeven in het jaar 2018:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● 4 acties ter inspiratie over e-inclusie en digitale basisvaardigheden <ul style="list-style-type: none"> ○ I.s.m. KRAS jeugdwerk, e-inlusienetwerkdag en e-inclusie-inspiratiedag, webpunt, dotkom ● 32 vormingen i.k.v. digitale geletterdheid <ul style="list-style-type: none"> ○ Green screen training, storytelling, fake news, etc. Zie aanbod: https://www.linc-vzw.be/digitaal ● 40 vormingen i.k.v. alfageletterdheid <ul style="list-style-type: none"> ○ Voorlezen durven doen, Wijs maar niet uitgelezen. <p>Zie aanbod: https://www.linc-vzw.be/voorlezenkinderen https://www.linc-vzw.be/voorlezenouderen</p>
<p>Socius:</p> <p>7.3. Ondersteunt, op hun vraag, organisaties die aandacht willen besteden aan digitale geletterdheid.</p>	<p>7.3</p>	<p>Socius bood geen ondersteuning aan organisaties i.v.m. digitale geletterdheid, omdat er hierover geen vragen zijn gekomen in 2018.</p>

<p>Kenniscentrum Mediawijs, Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>7.4. Ontwikkelen en organiseren een opleiding Mediacoach op maat van de Centra voor Basiseducatie</p> <p>7.5. Passen de mediaprofieltest aan naar opleidingen, organisaties,... om de digitale vaardigheden te bepalen en hoe je er organisatiebreed mee aan de slag kan.</p>	<p>7.4</p>	<p>In 2018 kreeg Kenniscentrum Mediawijs extra middelen van het departement Onderwijs en Vorming om een specifieke mediacoach opleiding te ontwikkelen voor de CBE.</p> <p>In samenwerking met de Federatie Centra voor Basiseducatie en Vocvo werd deze specifieke opleiding vorm gegeven.</p> <p>Vanaf september 2018 namen minstens 2 lesgevers per CBE deel aan deze opleiding.</p>
	<p>7.5</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p>
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie:</p> <p>7.6. Integreren elementen uit de opleiding Mediacoach op maat van Centra voor Basiseducatie in het professionaliseringsaanbod voor de Basiseducatie.</p>	<p>7.6</p>	<p>Vocvo was betrokken bij de ontwikkeling van de specifieke mediacoach opleiding voor de lesgevers uit de CBE. Binnen de opleiding 'functioneel en geïntegreerd werken' worden elementen hieruit meegenomen.</p>
<p>Kenniscentrum Mediawijs, departement Onderwijs en Vorming, departement Cultuur, Jeugd en Media en Vocvo:</p> <p>7.7. Onderzoeken of het kenniscentrum Mediawijs de opdracht van Mediacoach kan verruimen naar de cultuursector.</p>	<p>7.7</p>	<p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p>
<p>Vlaamse Ouderenraad:</p> <p>7.8. Informeert en ondersteunt de lokale ouderenraden en ouderenverenigingen/seniorenraden over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van digitale laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties.</p> <p>a. Informeert en ondersteunt lokale ouderenraden en ouderenverenigingen/seniorenraden over het opleidingsaanbod ter ondersteuning van vrijwilligers en lesgevers (o.a. aanbod Mediacoach).</p> <p>b. Informeert medewerkers van ouderenverenigingen over de mogelijkheden om ouderen door te verwijzen naar het geletterdheidsaanbod binnen de</p>	<p>7.8</p>	<p>De Vlaamse Ouderenraad schenkt structureel aandacht aan het thema digitale geletterdheidsvaardigheden bij ouderen. Dit gebeurt aan de hand van verschillende kanalen:</p> <p>Er werden 9 berichten verspreid via nieuwsbrieven en de pers:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● over toegankelijke stemlokalen zodat ook ouderen digitaal kunnen gaan stemmen. Een persbericht n.a.v. de Digitale week in 2017. Verspreiding eigen memorandum lokale verkiezingen en memoranda van zes ouderenraden verspreid via de enbr waarin ook aandacht gaat naar digitale inclusie. <p>Er verschenen 2 artikels in Actueel:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● toegankelijke stemlokalen om als oudere digitaal te gaan stemmen tijdens

<p>volwasseneneducatie.</p> <p>c. Stimuleert de uitwisseling van signalen en goede praktijken rond digitale geletterdheid van ouderen binnen zijn werking.</p>		<p>verkiezingen 2018, resultaten van de digimeter van 2017</p> <p>Binnen 3 commissies (commissie CLMP en overleg ouderenverenigingen) werd aan dit thema aandacht geschonken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toelichting onderzoek sociale uitsluiting op latere leeftijd. Aandacht voor digitale inclusie n.a.v. Strategisch Plan Geletterdheid en memorandum Europese, federale en Vlaamse verkiezingen 2019.
<p>Informatie Vlaanderen:</p> <p>7.9. Maakt de websites van de Vlaamse Overheid toegankelijk conform de 'Europese richtlijn inzake toegankelijkheid van overheidswebsites'.</p>	<p>7.9</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p>
<p>Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>7.10. Informeren en sensibiliseren de partners van deze actie over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van digitale laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties via trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. de Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basiseducatie en Linc vzw).</p>	<p>7.10</p>	<p>Het belang van een goed e-inclusiebeleid voor laaggeletterden werd toegelicht op de studiedag e-inclusie van het kenniscentrum Mediawijs .</p> <p>Deelname aan de expertengroep e-inclusie van VVSG en kenniscentrum Mediawijs.</p> <p>Faciliteren van de specifieke opleiding mediacoach voor de lesgevers in de CBE.</p>

OVERKOEPELENDE ACTIES

ACTIE 8: VOOR CURSISTEN (MET FOCUS OP JONGEREN, OUDERS, WERKENDEN, WERKZOEKENDEN EN MENSEN IN ARMOEDE) IN HET (SECUNDAIR) VOLWASSENENONDERWIJS KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN

Tabel 6 geeft een overzicht van het aantal unieke inschrijvingen in een opleiding van de basiseducatie naar leergebied, opleiding en geslacht, voor de referentieperiodes 2016-2017 en 2018-2019.

In de beleidsevaluatie van het Strategisch Plan Geletterdheid Verhogen 2012-2016 (juni 2016) werd er gerapporteerd tot en met de referentieperiode 2014-2015. Sinds die referentieperiode is het aantal unieke inschrijvingen gestegen van 52.509 in 2014-2015 tot 65.950 in 2016-2017. Er is geen verschil op basis van geslacht (het aantal mannen en vrouwen is ongeveer in gelijke mate toegenomen). In 2017-2018 bleef het aantal unieke inschrijvingen bijna constant.

Er is een relatief sterke stijging voor de leergebieden 'Alfabetisering Nederlands Tweede taal', 'Gemengde Maatwerken', 'Informatie- en communicatietechnologie' en 'Maatschappijoriëntatie'. De leergebieden 'Nederlands' en 'Wiskunde' kenden een lichte stijging. Het leergebied 'Nederlands tweede taal' bleef constant en kende de laatste referentieperiode een lichte daling. Het leergebied 'Talen' kende een daling.

Tabel 6 -Basiseducatie: aantal unieke inschrijvingen in een opleiding naar leergebied, opleiding en geslacht, voor de referentieperiodes 2016-2017 en 2018-2019

		Referteperiode								
		2016-2017				2017-2018				
Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie		Geslacht								
Leergebied	Opleiding	?	M	V	T	?	M	V	T	
Alfabetisering Nederlands tweede taal	Latijns schrift			191	138	329				0
	Latijns schrift basiseducatie	1	1140	763	1904		768	761	1529	
	Maatwerk: Alfabetisering Nederlands Tweede Taal		15	20	35		10	12	22	
	Nederlands tweede taal alfabetisering richtgraad 1		2012	2575	4587		94	153	247	
	NT2 Alfa - Mondeling Richtgraad 1		557	624	1181	1	435	613	1049	
	NT2 Alfa - Mondeling Richtgraad 1 en Schriftelijk richtgraad 1.1	1	2951	3311	6263	1	3527	4646	8174	
Open alfa NT2		1779	1721	3500	1	2091	2608	4700		
Totaal		2	8645	9152	17799	3	6925	8793	15721	
Gemengde Maatwerken	Maatwerk gemengd		174	343	517		391	504	895	
Totaal		0	174	343	517	0	391	504	895	
Informatie- en communicatietechnologie	Informatie- en communicatietechnologie		3129	7050	10179		3455	7091	10546	
Totaal		0	3129	7050	10179	0	3455	7091	10546	
Maatschappijoriëntatie	Maatschappijoriëntatie: Actualiteit en geschiedenis		295	469	764		379	655	1034	
	Maatschappijoriëntatie: Communicatie	2	358	603	963		486	746	1232	
	Maatschappijoriëntatie: Cultuur		154	573	727		132	476	608	
	Maatschappijoriëntatie: Doorstroom		84	125	209		114	143	257	
	Maatschappijoriëntatie: Gezondheid		194	795	989		313	901	1214	
	Maatschappijoriëntatie: Huishouding		190	315	505		179	240	419	
	Maatschappijoriëntatie: Levenslang en levensbreed leren		967	1463	2430		1173	1363	2536	
	Maatschappijoriëntatie: Mobiliteit		1225	1858	3083		1606	1908	3514	
	Maatschappijoriëntatie: Omgaan met veranderingen		68	178	246		81	145	226	
	Maatschappijoriëntatie: Rechten en plichten		102	93	195		150	150	300	
	Maatschappijoriëntatie: SamenLeven		169	832	1001		317	1090	1407	
	Maatschappijoriëntatie: Techniek		179	658	837		259	601	860	
	Maatschappijoriëntatie: Werk		697	611	1308		812	503	1315	
Maatwerk: Maatschappijoriëntatie		58	71	129		44	58	102		
Totaal		2	4740	8644	13386	0	6045	8979	15024	
Nederlands	Nederlands - Doorstroom		26	41	67		3	7	10	
	Nederlands - Maatschappelijk functioneren		575	693	1268		592	691	1283	
	Nederlands - Maatschappelijk participeren		449	863	1312		546	1112	1658	
	Open Nederlands		326	483	809		451	782	1233	
Totaal		0	1376	2080	3456	0	1592	2592	4184	
Nederlands tweede taal	Maatwerk: Nederlands Tweede Taal		13	22	35		58	27	85	
	Nederlands tweede taal richtgraad 1	2	8111	7209	15322	6	7290	7085	14381	
Totaal		2	8124	7231	15357	6	7348	7112	14466	
Talen	Engels - Opstap talen		113	350	463		122	317	439	
	Engels - Opstap TKO		92	304	396		64	150	214	
	Frans - Opstap talen		66	159	225		80	206	286	
	Frans - Opstap TKO		54	113	167		37	89	126	
Totaal		0	325	926	1251	0	303	762	1065	
Wiskunde	Maatwerk: Wiskunde		11		11				0	
	Open Wiskunde		1820	1374	3194		1790	1224	3014	
	Wiskunde - doorstroom		41	16	57		9	17	26	
	Wiskunde - maatschappelijk functioneren		277	369	646		277	348	625	
	Wiskunde - maatschappelijk participeren		31	66	97		30	64	94	
Totaal		0	2180	1825	4005	0	2106	1653	3759	
Algemeen totaal		6	28693	37251	65950	9	28165	37486	65660	

Uit tabel 7 blijkt dat ongeveer 50% van de ingeschreven cursisten in de basiseducatie slagen voor de opleiding waarvoor ze zich hebben ingeschreven. Ongeveer één op vijf slaagt niet en voor ongeveer één op vijf ingeschrevenen is het evaluatieresultaat niet van toepassing. In de referteperiode 2016-2017 namen 8,1% van de cursisten niet deel aan het examen. Dit percentage daalde naar 7,3% in de referteperiode 2017-2018.

Tabel 7 - Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie volgens evaluatieresultaat

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie volgens evaluatieresultaat				
	2016-2017		2017-2018	
Evaluatieresultaat		%		%
Geslaagd	43403	52,5%	43586	53,2%
Niet deelgenomen	6676	8,1%	5949	7,3%
Niet geslaagd	16290	19,7%	15964	19,5%
Niet van toepassing	16371	19,8%	16493	20,1%
Totaal	82740	100,0%	81992	100,0%

Uit tabel 8 kunnen we afleiden dat het aantal inschrijvingen voor de geletterdheidsmodules is gestegen van 1321 inschrijvingen in de referteperiode 2016-2017 naar 1749 inschrijvingen in de referteperiode 2017-2018.

De tabel bevat ook een overzicht van de evaluatieresultaten. In de referteperiode 2016-2017 was slechts een kleine 50% geslaagd voor de geletterdheidsmodules. In de referteperiode 2017-2018 bedroeg het slaagpercentage 60,5%. Dit is vooral te wijten aan een daling van het aandeel ingeschrevenen waarvoor evaluatieresultaat 'niet van toepassing' is.

Tabel 8 - Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren' + het evaluatieresultaat

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren'		Referteperiode									
		2016-2017					2017-2018				
		Geslacht									
Studiegebied	Opleiding	?	M	V	T		?	M	V	T	
Geletterdheidsmodules Nederlands En Leren Leren	Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren leren	0	667	654	1321		1	932	816	1749	

	Evaluatieresultaat					%					%
	Geslaagd		320	372	692	49,7%		548	565	1113	60,5%
	Niet deelgenomen		128	104	232	16,7%	1	203	82	286	15,5%
	Niet geslaagd		102	97	199	14,3%		132	78	210	11,4%
	Niet van toepassing		153	117	270	19,4%		93	138	231	12,6%
	Totaal				1393	100,0%				1840	100,0%

Departement Onderwijs en Vorming: 8.1. Neemt de leerloopbaanbegeleiding in Vlaanderen en Brussel, in navolging van het GOAL project ⁸ , als prioriteit op binnen de beleidsvoorbereiding (voorbereiding van het regeerakkoord 2019, eventueel beleidsnota, beleidsbrief,...). 8.2. Past de eindtermen AAV met focus op geletterdheid aan, conform aan de hervormde eindtermen Secundair onderwijs. 8.3. Onderzoekt de lacunes in het regelgevend kader om binnen het volwassenenonderwijs meer geïntegreerd te werken en past, op basis van de resultaten, het regelgevend kader aan.	8.1	Er werden nog geen acties ondernomen.
	8.2	Er werden nog geen acties ondernomen.
	8.3	Er werden nog geen acties ondernomen.
De pedagogische begeleidingsdiensten van het volwassenenonderwijs (de onderwijskoepels en het GO!) en Vocvo: 8.4. Nemen geletterdheid op als één van de prioriteiten binnen de samenwerkingsovereenkomst volwassenenonderwijs. 8.5. Werken een actieplan uit binnen de projectgroep 'geletterdheid'. a. Professionaliseren leraren om werken aan geletterdheid op de klasvloer, geïntegreerd vorm te	8.4	Geletterdheid is opgenomen als één van de prioriteiten van de samenwerkingsovereenkomst volwassenenonderwijs.
	8.5	Er is een actieplan uitgewerkt binnen de projectgroep 'geletterdheid', waaraan alle pedagogische begeleidingsdiensten van het volwassenenonderwijs deelnemen Hieruit kwamen ook enkele opleidingen voort: - Opleiding Bereik als praktijkleerkracht CVO je doelen via G-krachtige didactiek voorjaar 2018

⁸ Het Erasmus+ project GOAL 'Guidance and Orientation for Adult Learners' is een onderzoeksproject waarvoor in Vlaanderen en andere Europese partnerlanden, tussen oktober 2015 en april 2017, beleidsexperimenten liepen om laaggeschoolde volwassenen te begeleiden naar een geschikt opleidingsaanbod. In Vlaanderen werden de beleidsexperimenten uitgevoerd door de bestaande begeleidingsdiensten Leerwinkel West-Vlaanderen en het Word Wijs!-project van De Stap te Gent

- geven en in te bedden in het geletterdheidsbeleid van de Centra voor Volwassenenonderwijs.
- b. Sensibiliseren de Centra voor Volwassenenonderwijs om helder en toegankelijk te communiceren met cursisten.

- 21 deelnemers
- 16 CVO en 5 anderen
- Trefdag Leren vergroot kansen: 18 mei 2018
  - 100 deelnemers
  - 6 leraren CVO + 47 CBE + andere
- Wabliedt-opleidingen voor CVO: VSPW Mol

Centrumoverstijgende professionaliseringsinitiatieven (collegiale visitaties) met specifieke focus op thema's gekoppeld aan geletterdheid.

Daarnaast organiseren de CVO een begeleidingsaanbod wat betreft ondersteuning geletterdheid (in geletterdheidsmodules en open modules). Een belangrijke opmerking is dat geletterdheidsthema's vaak worden aangeboden als een 'open module' en op die manier werken aan geletterdheid onder de radar blijft.

MODULE	Aantal deelnemers
Actief les volgen	2 160
Bewust kiezen	700
Hoe leer ik?	3 000
Mondelinge informatie kritisch beoordelen	160
Mondelinge informatie verwerken en beoordelen	410
Mondelinge informatie verwerven en verwerken	1 690
Opdrachten aanpakken	500
Opdrachten planmatig uitvoeren	1 170
Open module Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren leren	11 600
Oplossingsgericht handelen	600
Optimaliseren van het leren	2 880
Presenteren voor een groep	180

		<table border="1"> <tr> <td>Rapporten maken</td> <td>660</td> </tr> <tr> <td>Schriftelijke informatie verwerken en beoordelen</td> <td>410</td> </tr> <tr> <td>Schriftelijke informatie verwerven en beoordelen</td> <td>320</td> </tr> <tr> <td>Schriftelijke informatie verwerven en verwerken</td> <td>1 880</td> </tr> <tr> <td>Verslagen maken</td> <td>60</td> </tr> <tr> <td>Zich voorbereiden op de evaluatie</td> <td>1 728</td> </tr> <tr> <td>Zich voorbereiden op leren op de werkvloer</td> <td>340</td> </tr> <tr> <td>Zich voorbereiden op solliciteren</td> <td>564</td> </tr> <tr> <td>Eindtotaal</td> <td>31 012</td> </tr> </table>	Rapporten maken	660	Schriftelijke informatie verwerken en beoordelen	410	Schriftelijke informatie verwerven en beoordelen	320	Schriftelijke informatie verwerven en verwerken	1 880	Verslagen maken	60	Zich voorbereiden op de evaluatie	1 728	Zich voorbereiden op leren op de werkvloer	340	Zich voorbereiden op solliciteren	564	Eindtotaal	31 012
Rapporten maken	660																			
Schriftelijke informatie verwerken en beoordelen	410																			
Schriftelijke informatie verwerven en beoordelen	320																			
Schriftelijke informatie verwerven en verwerken	1 880																			
Verslagen maken	60																			
Zich voorbereiden op de evaluatie	1 728																			
Zich voorbereiden op leren op de werkvloer	340																			
Zich voorbereiden op solliciteren	564																			
Eindtotaal	31 012																			
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie</p> <p>8.6. Ontwikkelen de basisopleiding Functioneel en geïntegreerd werken voor de leraar Basiseducatie.</p> <p>8.7. Onderzoeken de mogelijkheid om deze basisopleiding formeel te verankeren in het onderwijsaanbod (gekoppeld aan een pedagogisch bekwaamheidsbewijs).</p>	<p>8.6</p> <p>De opleiding functioneel en geïntegreerd werken werd in het schooljaar 2017-2018 inhoudelijk verder uitgewerkt. Vanaf schooljaar 2019-2020 zal de opleiding van start gaan.</p> <p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op lerarenopleiding <p>De ontwikkelcommissie kwam 6 keer samen. In deze commissie werd volgende zaken ontwikkeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Competentiematrix - Competentieprofiel voor de leraar basiseducatie i.k.v. de lerarenopleiding - Concept van de opleiding 																			
	<p>8.7</p> <p>Eerst wordt gefocust op de inhoudelijke ontwikkeling en uitvoer van de opleiding. Nadien zal de verankering als formele opleiding onderzocht worden. Wel waren er reeds informele gesprekken met het Departement Onderwijs en Vorming (Liesbeth Hens).</p>																			
<p>Verstrekking van lerarenopleidingen:</p>	<p>8.8</p> <p>VLHORA heeft de lerarenopleidingen van de hogescholen bevestigd. De volgende</p>																			

<p>8.8. Informeren en sensibiliseren leraren in opleiding over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties van cursisten. (Zie ook 1.2)</p> <p>8.9. Bieden strategieën aan om cursisten te versterken in hun geletterdheid. (Zie ook 1.3)</p>		<p>hogescholen hebben gegevens aangeleverd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • AP Hogeschool; • Arteveldehogeschool; • Karel de Grote Hogeschool Antwerpen; • Odisee; • PXL; • Thomas More Kempen; • Thomas More Mechelen-Antwerpen; • UCLL; • Vives; <p>Erasmus Hogeschool en HOGent hebben geen gegevens aangeleverd.</p> <p>Bijlage 2 toont een overzicht per hogeschool van het aantal initiatieven voor leraren in opleiding rond het versterken van geletterdheidscompetenties van cursisten.</p>
<p>KlasCement:</p> <p>8.10. Deelt leermiddelen ter versterking van cursisten met geletterdheidsnoden.</p>	<p>8.10</p>	<p>Eind 2018 waren er 1247 leermiddelen ter beschikking op KlasCement met betrekking tot geletterdheid.</p> <p>In 2018 werden deze leermiddelen 129.627 keer gebruikt (gedownload indien mogelijk of bekeken indien niet downloadbaar).</p> <p>Deze cijfers hebben betrekking op alle leermiddelen met volgende trefwoorden: geletterdheid - laaggeletterdheid - basisgeletterdheid - beeldgeletterdheid - alfabetisering - alfabetiseren - basiseducatie - CBE - alfa NT2 - digitale geletterdheid - geletterdheidsrisico - onderwijs over geletterdheid - mediawijsheid - digitale kloof - digitale competentie - informatiegeletterdheid - gecijferdheid - zelfredzaamheid - e-inclusie.</p>
<p>EPALE:</p> <p>8.11. Stelt leermiddelen, modellen en methodieken ter versterking van cursisten met geletterdheidsnoden ter beschikking en wisselt uit.</p>	<p>8.11</p>	

<p>Socius:</p> <p>8.12. Biedt inspiratie en informatie aan medewerkers uit het sociaal-cultureel volwassenenwerk om laaggeletterdheid in de maatschappelijke contextanalyse van het beleidsplan 2021 – 2025 mee te nemen.</p> <p>8.13. Informeert en sensibiliseert de medewerkers van de Vormingplus-centra over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties van cursisten.</p>	<p>8.12</p> <p>8.13</p>	<p>In 2018 heeft geen enkel Vormingplus-centrum laaggeletterdheid opgenomen in de maatschappelijke contextanalyse van het beleidsplan 2021 – 2025.</p> <p>Aangezien er geen aanbod was in 2018, nam ook geen enkele medewerker van Vormingplus deel aan een infosessie, vorming of workshop over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid.</p>
<p>Socius, departement Onderwijs en Vorming, departement Cultuur, Federatie Centra voor Basededucatie, Vormingplus en Vocvo:</p> <p>8.14. Sensibiliseren en motiveren medewerkers van de Vormingplus-centra en de Centra voor Basededucatie tot het aangaan van samenwerkingen met het oog op wederzijdse doorstroom van cursisten en het opzetten van gezamenlijke praktijken.</p>	<p>8.14</p>	<p>Volgens de gegevens van de CBE waren er in het schooljaar 2017-2018 in totaal 7 samenwerkingen tussen een CBE en een Vormingplus-centrum. Daarbij waren 6 CBE betrokken.</p> <p>Volgens de gegevens van Vormingplus waren er meer samenwerkingen. Zij hanteren daarbij een ruime definitie van samenwerking: het kan gaan om individuele (ev. zelfs losstaande) activiteiten, activiteiten binnen een project specifiek gericht op laaggeletterden, activiteiten binnen projecten waar én Vormingplus én CBE, naast andere organisaties, partner zijn. Het kan ook gaan om het opnemen van een mandaat in elkaars organisatie of om samenwerking in functie van vorming of opleiding van een bepaalde groep professionelen. Hier een overzicht van deze samenwerkingen per regio:</p> <p>Antwerpen Geen samenwerking met Basededucatie in 2018. Wel werd, i.s.m. Vocvo, een opleiding over migratie en armoede aan leerkrachten Basededucatie door ervaringsdeskundigen van Filet Divers en Vormingplus voorbereid. Deze opleiding wordt in 2019 uitgevoerd (8 dagen).</p> <p>Mechelen 18 activiteiten in het kader van conversatietafels</p>

	<p>Kempen 3 activiteiten in het kader van samenwerking in een project en 1 activiteit als vertegenwoordiging (ondervz CBE)</p> <p>Limburg 5 samenwerkingen</p> <p>Archeduc geen samenwerkingen</p> <p>Oost-Brabant Creataal is een project dat wij opstarten met ondermeer Basiseducatie. Die groep vindt plaats in 2018 en telt 7 X bijeengekomen.</p> <p>Citizenne Er werden geen gegevens aangeleverd.</p> <p>Gent – Eeklo Bij de vergaderingen voor het Digicafé is altijd iemand van basiseducatie aanwezig. 1 verkennende vergadering met Digipolis en Mediawijs, maar daar is voorlopig nog geen vervolg aan gegeven.</p> <p>Vlaamse Ardennen - Dender 2 projecten = 13 op zichzelf staande activiteiten (Digitaal Café in Ronse – Babbelonië in Aalst)</p> <p>Waas-en-Dender Vanuit Babbelonië: 5 keer Babbelonië gaan voorstellen in klassen 10 keer bezoek van klassen aan Babbelonië Vanuit project Wereldkoor: Project gaan voorstellen in klassen en 2 gezamenlijke zanglessen. 17 activiteiten</p> <p>Midden en Zuid West-Vlaanderen</p>
--	---

		<p>1 samenwerking met Open School: het project Leerforce. Dit project bestaat uit ongeveer 12 sessies per jaar.</p> <p>Brugge 2 "samenwerkingen" in kader van de Digitale Week en de "Praattafels NT2"</p> <p>Oostende - Westhoek Geen samenwerkingen met Open School. Wel waren er enkele projecten waar ons beider organisaties partner in waren. Zo was er in Oostende de Vrouwendag, een evenement rond diversiteit. En in Oostende organiseren Open School, CVO en wij het vormingsaanbod binnen Oostende@internet, een project van de stad Oostende om een basisaanbod multimedia aan de bevolking aan te bieden.</p>
<p>Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>8.15. Informeren en sensibiliseren de partners van deze actie over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij cursisten in het volwassenenonderwijs via trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. de Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basededucatie en Linc vzw).</p> <p>8.16. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op.</p> <p>8.17. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie.</p> <p>8.18. Zoeken naar mogelijke samenwerking met alle verstrekkers (VLHORA, VLIR,...) van lerarenopleidingen om geletterdheidskansen te creëren voor cursisten in het volwassenenonderwijs.</p>	<p>8.15</p>	<p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p>
	<p>8.16</p>	<p>Wordt gestart in het najaar van 2019.</p>
	<p>8.17</p>	<p>Er werden nog geen acties ondernomen.</p>
	<p>8.18</p>	<p>Op 2 maart 2018 werd het Strategisch Plan Geletterdheid toegelicht bij VLHORA.</p>

ACTIE 9: VOOR EERSTE-GENERATIE-MIGRANTEN (MET FOCUS OP OUDERS, WERKENDEN, WERKZOEKENDEN EN MENSEN IN ARMOEDE) KANSEN CREËREN OM HUN GELETTERDHEID TE VERHOGEN

Tabellen 9 en 10 geven een overzicht van het aantal ingeschrevenen die aangaven inburgeraar te zijn op het ogenblik van de inschrijving. In de basiseducatie is dit 4% in de referteperiode 2016-2017, en steeg dit percentage naar bijna 6% in de referteperiode 2017-2018. Bij de ingeschrevenen voor een geletterdheidsmodule in de CVO's steeg het aantal inburgeraars van 6,1% naar 9,3%.

Tabel 9 – Basiseducatie: aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie al dan niet inburgeraar

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de basiseducatie al dan niet inburgeraar					
2016-2017			2017-2018		
Inburgeraar	Absoluut aantal	%	Inburgeraar	Absoluut aantal	%
J	2624	4,0%	J	3840	5,8%
N	63326	96,0%	N	61820	94,2%
Totaal	65950	100,0%		65660	100,0%

Tabel 10 - Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren' al dan niet inburgeraar

Aantal ingeschreven cursisten uniek per opleiding in de opleiding 'Geletterdheidsmodules Nederlands en Leren Leren' al dan niet inburgeraar					
2016-2017			2017-2018		
Inburgeraar	Absoluut aantal	%	Inburgeraar	Absoluut aantal	%
J	114	6,1%	J	170	9,3%
N	1207	93,9%	N	1579	90,7%
	1322	100,0%		1755	100,0%

<p>De Agentschappen Integratie en Inburgering/ Huis van het Nederlands Brussel:</p> <p>9.1. Hebben binnen het inburgeringsprogramma aandacht voor brede geletterdheidsvaardigheden. Daarbij wordt er in de inburgeringstrajecten niet enkel aan taalverwerving, maar ook aan andere geletterdheids- en sleutelvaardigheden gewerkt.</p>	<p>9.1</p>	<p>De 4 verschillende agentschappen hebben samen gegevens verzameld. Ze hebben overkoepelende acties ondernomen. Daarnaast rapporteren ze over individuele engagementen.</p> <table border="1" data-bbox="1111 379 1872 1359"> <tr> <td data-bbox="1111 379 1245 922">Overkoepelend</td> <td data-bbox="1245 379 1872 922"> <ul style="list-style-type: none"> - Lees-en schrijftest is geïntegreerd in de intake NT2, via het behoefteplan en NT2-overleg stemmen we het aanbod Latijns schrift af op de noden bij de NT2-leerders - In alle talen MO is er aandacht voor geletterdheid in het Nederlands, standaard begrippen worden in het Nederlands gebruikt en toegelicht - Bij de prescreening van de certificerende testen wordt er getoetst naar de digitale vaardigheden van de kandidaat. Bij negatief advies voor deelname aan de test (wegens te weinig digitale vaardigheden) kan worden doorverwezen naar het aanbod ICT van Baseducatie. - Het intake-team werkt met ondersteunend visueel materiaal bij de intake. </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1111 922 1245 1161">Atlas</td> <td data-bbox="1245 922 1872 1161"> <ul style="list-style-type: none"> - MO heeft een apart aanbod voor analfabeten, met een aangepaste methodiek, didactiek en materiaal, langer traject - In alle groepen MO worden tablets gebruikt - TB: proefproject rond digitale communicatie met de inburgeraars, toeleiding naar digilabo (aanbod op maat) </td> </tr> <tr> <td data-bbox="1111 1161 1245 1359">AgII</td> <td data-bbox="1245 1161 1872 1359"> <ul style="list-style-type: none"> - Oefeningen binnen MO worden altijd tweetalig opgesteld, om Nederlandse taalverwerving te stimuleren. - Er wordt zo veel als mogelijk gewerkt met laptop, pc, smartphone, tablet om inhouden op te zoeken en inhoud te presenteren. </td> </tr> </table>	Overkoepelend	<ul style="list-style-type: none"> - Lees-en schrijftest is geïntegreerd in de intake NT2, via het behoefteplan en NT2-overleg stemmen we het aanbod Latijns schrift af op de noden bij de NT2-leerders - In alle talen MO is er aandacht voor geletterdheid in het Nederlands, standaard begrippen worden in het Nederlands gebruikt en toegelicht - Bij de prescreening van de certificerende testen wordt er getoetst naar de digitale vaardigheden van de kandidaat. Bij negatief advies voor deelname aan de test (wegens te weinig digitale vaardigheden) kan worden doorverwezen naar het aanbod ICT van Baseducatie. - Het intake-team werkt met ondersteunend visueel materiaal bij de intake. 	Atlas	<ul style="list-style-type: none"> - MO heeft een apart aanbod voor analfabeten, met een aangepaste methodiek, didactiek en materiaal, langer traject - In alle groepen MO worden tablets gebruikt - TB: proefproject rond digitale communicatie met de inburgeraars, toeleiding naar digilabo (aanbod op maat) 	AgII	<ul style="list-style-type: none"> - Oefeningen binnen MO worden altijd tweetalig opgesteld, om Nederlandse taalverwerving te stimuleren. - Er wordt zo veel als mogelijk gewerkt met laptop, pc, smartphone, tablet om inhouden op te zoeken en inhoud te presenteren.
Overkoepelend	<ul style="list-style-type: none"> - Lees-en schrijftest is geïntegreerd in de intake NT2, via het behoefteplan en NT2-overleg stemmen we het aanbod Latijns schrift af op de noden bij de NT2-leerders - In alle talen MO is er aandacht voor geletterdheid in het Nederlands, standaard begrippen worden in het Nederlands gebruikt en toegelicht - Bij de prescreening van de certificerende testen wordt er getoetst naar de digitale vaardigheden van de kandidaat. Bij negatief advies voor deelname aan de test (wegens te weinig digitale vaardigheden) kan worden doorverwezen naar het aanbod ICT van Baseducatie. - Het intake-team werkt met ondersteunend visueel materiaal bij de intake. 							
Atlas	<ul style="list-style-type: none"> - MO heeft een apart aanbod voor analfabeten, met een aangepaste methodiek, didactiek en materiaal, langer traject - In alle groepen MO worden tablets gebruikt - TB: proefproject rond digitale communicatie met de inburgeraars, toeleiding naar digilabo (aanbod op maat) 							
AgII	<ul style="list-style-type: none"> - Oefeningen binnen MO worden altijd tweetalig opgesteld, om Nederlandse taalverwerving te stimuleren. - Er wordt zo veel als mogelijk gewerkt met laptop, pc, smartphone, tablet om inhouden op te zoeken en inhoud te presenteren. 							

			<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt specifieke aandacht besteed aan het gebruik van apps en websites van bepaalde (publieke) diensten. - Bij screening: testen op papier, indien niet voldoende digitaal vaardig. 	
		IN-Gent	<ul style="list-style-type: none"> - Voor het afnemen van de COVAAR-test wordt rekening gehouden met de digitale vaardigheden van de cliënt (met mogelijkheid tot maken van test op papier). - Er bestaan binnen IN-Gent geen speciale groepen MO meer voor analfabeten. Er werd bewust geopteerd voor het gedifferentieerd werken met gemengde groepen op vlak van geletterdheid en opleidingsniveau, waarbij cursisten ook leren van elkaar. - Binnen MO wordt er geregeld met laptops gewerkt voor het opzoeken van info, maken van oefeningen. Binnen de leeromgeving “publieke dienstverlening” wordt geoefend met e-inclusie-tools. - In de onthaalruimte van IN-Gent is er een DIGIPUNT met een 5-tal computers waar inburgeraars en andere bezoekers gebruik kunnen maken van een computer en assistentie kunnen krijgen op vlak van digitale vaardigheden. 	
		Brussel	<ul style="list-style-type: none"> - In 2018 algemene communicatie bij onthaal en tijdens NT2-intake beter afgestemd op laaggeletterden (aangepaste schriftelijke communicatie-instrumenten ontwikkeld, specifieke richtlijnen opgesteld voor mondelinge communicatie, werkinstrument met visuele ondersteuning bij belangrijkste vragen in het intakegesprek in gebruik genomen) - In 2017-2018 samen met CBE Brusselleer gewerkt aan verbeterde instaptesten NT2 voor de basiseducatie - Werkinstrument ontwikkeld voor afname schrijf- en leestesten - Werkinstrument ontwikkeld voor NT2-oriëntering van 	

			<p>andere-, zwak- en niet-gealfabetiseerden</p> <ul style="list-style-type: none"> - Op 23 april 2018 een NT2-trefdag georganiseerd voor NT2-leerkrachten met o.m. 2 lezingen/workshops over laaggeletterdheid ('Laaggeletterdheid: een missie voor iedereen', en 'Haal de leer-kracht uit je cursist') - Het lerend netwerk van CBE Brusselleer 'doorstroom CBE-CVO' praktisch en inhoudelijk ondersteund; voor elke via het Huis doorgestroomde cursist van CBE naar CVO info bezorgd aan de trajectbegeleiders van het CVO in kwestie - In 2018 op NT2-overleg, en op werkgroep 'cursistbegeleiding' van het NT2-overleg speciale aandacht besteed aan het aanbod aan verlengde NT2-trajecten in de CVO en het profiel van deze trager lerende cursisten – hiervoor op 12 maart een speciaal intervisiemoment georganiseerd tussen intakers van het Huis en NT2-leerkrachten - Op 10 oktober 2018 een ad hoc workshop 'verlengde trajecten' georganiseerd voor 24 deelnemers uit Brusselse CVO en CBE - In najaar 2018 meegewerkt aan het experiment met een intensief taalbad voor werkzoekenden met 'verlengd profiel' van VDAB/CVO Brussel - Specifiek oefenmateriaal ontwikkeld voor laagtaalvaardige deelnemers aan de eigen conversatietafels (Babbelut en Nederlands voor ouders) en aan conversatietafels van door het Huis ondersteunde organisaties - In de zomer van 2018 het experimenteel project 'Taalkot' (voor laagtaalvaardige leerlingen uit het deeltijds onderwijs, i.s.m. CVO en CBE) afgerond en overgedragen <p><u>Opmerking bij rapportering van Huis van het Nederlands Brussel</u>: het grootste deel van bovenstaande acties kadert in</p>	
--	--	--	---	--

			de overeenkomst van het HvNBrussel met de VGC (in haar opdracht m.b.t. kwaliteitsondersteuning NT2-onderwijs, oefenkansen en het VGC-geletterdheidsplan)
De Agentschappen Integratie en Inburgering, Kind en Gezin, Agentschap Binnenlands Bestuur, de Centra voor Basiseducatie, VVSG en Vocvo: 9.2. Onderzoeken de mogelijkheden tot verankering van het AMIF-project voor laaggeletterde anderstalige moeders ⁹ . 9.3. Afhankelijk van de onderzoeksresultaten, sluiten de partners een samenwerkingsovereenkomst af in het kader van een structurele werking.	9.2	De verankering van de werking zoals binnen het AMIF-project voor laaggeletterde anderstalige moeders is opgenomen in de projectplanning van het AMIF-project. Dit onderzoek naar mogelijkheden tot verankering loopt. Binnen het agentschap In-Gent is sinds 2018 het aanbod van het AMIF-project stopgezet.	
	9.3	Er werden nog geen acties ondernomen.	
De Agentschappen Integratie en Inburgering/Huis van het Nederlands Brussel: 9.4. Informeren en sensibiliseren hun medewerkers over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij inburgeraars. 9.5. Sensibiliseren hun medewerkers om inburgeraars door te verwijzen naar het geletterdheidsaanbod binnen de volwasseneneducatie.	9.4	Alle agentschappen zetten in op de sensibilisering van hun medewerkers over de (multi)problematiek, oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid. Ze rapporteren afzonderlijk.	
		Atlas	<ul style="list-style-type: none"> - Een "externe keuken" (open aanbod voor alle medewerkers) rond geletterdheid, een ambassadeur van CBE kwam getuigen - Interne werkgroep rond e-inclusie - Ontwikkeling en implementatie van de app 'Welkom in Antwerpen'

⁹ Samenwerking tussen Centra voor Basiseducatie, Agentschap Integratie en Inburgering en Kind en Gezin.

Doel: Moeders van jonge kinderen met geletterdheidsnoden uit derde landen ondersteunen in hun geletterdheidscompetenties, opvoedingsproces en integratie. Geïnitieerd door het Europees Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie.

<p>9.6. Sensibiliseren hun medewerkers om helder en toegankelijk te communiceren.</p> <p>9.7. Organisaties kunnen een beroep doen op de Agentschappen en Huis van het Nederlands Brussel om hun medewerkers te sensibiliseren en informeren over de multi-problematiek, de oorzaken en gevolgen van anderstaligheid. Ze kunnen ook advies krijgen rond het wegwerken van talige drempels.</p>			<ul style="list-style-type: none"> - Samenwerking met Digilabo: toeleiding naar aanbod voor inburgeraars 	
		<u>Agll</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Regionale vormingen voor medewerkers door CBE over alfa-detectie. - Regionale vormingen over 'werken met analfabeten' voor MO-leerkrachten trajectbegeleiders en taalconsulenten. - Ontwikkeling basisleertrajecten voor nieuwe medewerkers: onderzoek naar noden rond detectie geletterdheid bij diverse functies en noden aan vorming 'Klare taal'. 	
		<u>IN-Gent</u>	<p>Geen specifieke vorming aangeboden aan de medewerkers van IN-Gent rond het versterken van geletterheidscompetenties van inburgeraars. Medewerkers kunnen wel aansluiten bij de vormingen rond toegankelijk communiceren en toegankelijk schrijven die aan externe partners worden aangeboden.</p>	
		<u>HvNBrussel</u>	<p>In schooljaar '17-'18 werd een leertraject 'laaggeletterdheid' opgezet voor de medewerkers en vrijwilligers van het Huis, onder begeleiding van CBE Brusselleer. Dit leertraject bestond uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vormingssessie gevolgd door intervisiemomenten - observaties- adviesgesprekken voor de NT2-intakers (individueel en in groep) – wordt regelmatig herhaald voor nieuwe intakers - bijwonen van minstens 1 alfales van Brusselleer opgenomen in individuele inwerkingstrajecten van nieuwe intakers - vormingssessie 'expertise laaggeletterdheid' voor medewerkers van het team taalpromotie en oefenkansen 	

			<ul style="list-style-type: none"> - idem voor de vrijwilligers van de door het Huis ondersteunde conversatietafels van Vluchtelingenwerk Vlaanderen 	
	<p>9.6</p>	<p>Binnen de agentschappen is het gebruik van klare taal essentieel. Ze zetten hier dus allemaal expliciet op in.</p>		
	<p><u>Atlas</u></p>	<p>De sessie 'klare taal' is opgenomen in de inwerkessies van medewerkers, waar nodig</p>		
	<p><u>AgII</u></p>	<p>Ontwikkeling basisleertrajecten voor nieuwe medewerkers: onderzoek naar noden rond vorming 'Klare taal'.</p>		
	<p><u>IN-Gent</u></p>	<p>Er bestaat een visietekst IN-Gent rond taalbeleid.</p>		
	<p><u>HvNBrussel</u></p>	<p>-Leertraject duidelijke taal op maat van elke nieuwe medewerker (= onderdeel van intern taalbeleid van het Huis)</p> <p>-Aanwerving kwaliteitsmedewerker duidelijk Nederlands (0.5 VTE) voor ondersteuning medewerkers bij zowel eigen taalgebruik als geven van vormingen duidelijk Nederlands in projecten en werkingen van het Huis</p>		
	<p>9.7</p>	<p>Andere organisaties kunnen beroep doen op de agentschappen om te sensibiliseren over de multi-problematiek, de oorzaken en gevolgen van anderstaligheid.</p>		
	<p><u>Atlas</u> (uit jaarrapportage 2017):</p>	<p>Aantal organisaties die een advies op maat kregen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 107 organisaties in functie van taalbeleid en oefenkansen. 		

			<ul style="list-style-type: none"> - 55 stedelijke diensten - 52 niet stedelijke diensten <p>Aantal vormingen klare taal: 86 vormingen in functie van taalbeleid</p>	
		<u>AgII</u> (uit jaarrapportage 2017):	<p>Vormingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 109 vormingen over taalbeleid voor 1.856 ingeschreven deelnemers - 79 vormingen over toegankelijkheid voor 1.620 ingeschreven deelnemers - 53 vormingen over taalpromotie voor 404 ingeschreven deelnemers <p>Proces- en projectbegeleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 126 begeleidingen inzake toegankelijkheid - 51 begeleidingen inzake taalbeleid - 51 begeleidingen inzake taalpromotie 	
		<u>IN-Gent</u> (rapportage 2017)	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleiding proeftuin communicatie aan het loket: dienst burgerzaken stad Gent - Begeleiding proeftuin meertaligheid in het onderwijs: onderwijscentrum - Begeleiding proeftuin conversatiegroep Nederlands voor ouders: onderwijscentrum Gent en Dienst Regie Samenleven en Welzijn. - Begeleiding proeftuin taalbeleid binnen het activerings- en tewerkstellingstraject Dienst Werk van de stad Gent - Begeleiding proeftuin taalbeleid bij de nieuwe Gent-Infopunten - Begeleiding proeftuin taalbeleid Centra voor volwassenonderwijs - Begeleiding proeftuin taalactivering bij 	

			Departement Sociale Dienstverlening van stad Gent - Daarnaast: 21 vormingssessies duidelijke taal voor diverse sociale partners, 313 deelnemers in totaal.	
		<u>HvNBrussel (2018)</u>	<p>Het HvNBrussel ondersteunt taalbeleid in diverse sectoren (voor ouders in leerplichtonderwijs, kinderdagverblijven en gezinsondersteuning, in volwassenenonderwijs en opleiding, werkervaring, de brede zorgsector, openbare diensten, de socio-culturele, sport- en jeugdsector, privébedrijven...).</p> <p>Bij al deze begeleidingen is er aandacht voor duidelijk Nederlands (infosessies en/of uitgebreidere trajecten). In 2018 o.m.</p> <ul style="list-style-type: none"> - ondersteuning taalbeleid in 15 beroepsgerichte opleidingen, met inzet van eigen taalcoaches - samenwerking met taalcoaches van CBE Brusselleer in 14 werkervaringsprojecten - infosessies in 41 leerplichtscholen, 15 kinderdagverblijven en 7 consultatiebureaus - ondersteuning taalbeleid voor werknemers in 60 bedrijven uit profit en non-profit <p>Het HvNBrussel ondersteunt oefenkansen in de brede socio-culturele sector en voor ouders in leerplichtscholen. Vormingen en/of meer uitgebreide trajecten duidelijk Nederlands voor medewerkers en vrijwilligers maken vast deel uit van de begeleiding. In 2018 begeleidde we zo 35 organisaties (buiten de leerplichtscholen) en een 60-tal eigen vrijwilligers.</p>	
De Agentschappen Integratie en Inburgering/ Huis van het	9.8	Er werden nog geen acties ondernomen.		

<p>Nederlands Brussel, Centra voor Volwassenenonderwijs, de Centra voor Basiseducatie en Vocvo:</p> <p>9.8. Onderzoeken de mogelijkheid om structureel te kunnen inzetten op brede geletterdheidsvaardigheden naast de Nederlandse taalverwerving binnen het inburgeringstraject.</p>		
<p>Het Agentschap Binnenlands Bestuur:</p> <p>9.9. Subsidieert het Centrum voor Taal en Onderwijs (KULeuven) voor het onderhoud, de uitbreiding en de optimalisatie van Nedbox¹⁰.</p>	<p>9.9</p>	<p>Het Agentschap Binnenlands bestuur heeft gekozen voor een duurzame subsidie aan het CTO voor Nedbox. In 2018 zag deze subsidie er als volgt uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projectsubsidies Integratie en inburgering voor het beheer van NedBox van 1 juli 2018 tot en met 31 december 2018 • Projectsubsidies Integratie en Inburgering voor het ontwikkelen van NedBox Start van 1 juli 2018 tot en met 31 december 2019 <p>Aantal gebruikers Nedbox: 144.004</p>
<p>Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO):</p> <p>9.10. Breidt 'Nedbox' verder uit (onder meer naar een alfa-doelpubliek) (onder voorwaarde van engagement 9.9.).</p> <p>9.11. Blijft acties ondernemen om 'Nedbox' bekend te maken bij de doelgroep.</p>	<p>9.10</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p>
	<p>9.11</p>	<p>Er werden geen gegevens aangeleverd.</p>
<p>Vocvo en de Federatie Centra voor Basiseducatie</p> <p>9.12. Ondersteunen de Centra voor Basiseducatie om geïntegreerd en functioneel te werken met eerste-generatie-migranten in de context van hun inburgeringstraject.</p>	<p>9.12</p>	<p>Vocvo omvat o.a. de pedagogische ondersteuningsdienst voor de CBE en enkele CVO. Vanuit deze rol worden er, soms in samenwerking met de Federatie CBE, heel wat ondersteuningsinitiatieven genomen.</p>

¹⁰ Nedbox is een website om Nederlands te oefenen. Dat kan op leuke manieren, via tv-fragmenten en krantenartikels. NedBox is een samenwerking tussen verschillende organisaties, met de KU Leuven als promotor. Nedbox is ontwikkeld met middelen van het Europees Integratiefonds en van het Agentschap Binnenlands Bestuur van de Vlaamse Overheid. Het wordt verder ondersteund met middelen van het Agentschap Binnenlands Bestuur, afdeling Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering.

	<p>Infotheek:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● aanschafbeleid van de infotheek focuste o.m. op geletterdheid – armoede – ouders en geletterdheid – ouders school <p>6 werkgroepen en overlegplatformen over eerste-generatie-migranten :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● AMIF in samenwerking met het Agentschappen voor Integratie en Inburgering ● Stuurgroep Digitaal platform NT2 alfa (CBE, Federatie BE, Vocvo) ● Overleg NT2020 ● Platform NT2-NTU ● Jury Alfabetiseringsfonds KBS ● NT2-overleg asielcrisis <p>Leermiddelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Digitaal platform NT2 alfa ● Ontwikkeling van authentieke taken voor verschillende modules binnen het opleidingsprofiel Alfa NT2 ● Stappenplan technisch lezen en schrijven NT2 Alfa <p>10 opleidingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Uitwisseldag AMIF- projecten voor laaggeletterde anderstalige moeders – 25 mei 2018, <ul style="list-style-type: none"> ○ Aantal deelnemers: 49, ○ 10 CBE lesgevers ● Alfadag <ul style="list-style-type: none"> ○ Aantal deelnemers: 75 ○ 73 CBE lesgevers ○ 13 CBE ● Starterskit NT2 en alfa januari- februari '18 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 25 ○ 15 lesgevers ○ 3 CBE (ZOV, Brusselleer, Mechelen)
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> ● Starterskit NT2 en alfa mei 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 12 ○ 3 CBE (Gent, Brusselleer, Halle-Vilvoorde) ● Starterskit NT2 CVO januari 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 5 ● Postgraduaat NT2 aan KULeuven, gastcollege <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 25 ● Alfadetectie bij Integratie en Inburgering ● Trefdag NT2 van Agentschap Integratie en Inburgering – aan de slag met Wablieftboeken ● Opleiding asielpcedure en traumaherkenning in onderwijscontext, 2 maart 2018 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 55 ○ 4 lesgevers van de BE ○ 2 CBE (Limino en Mechelen) ● Opleiding asielpcedure en traumaherkenning in onderwijscontext, 13 oktober 2017 <ul style="list-style-type: none"> ○ aantal deelnemers: 32 ○ 5 lesgevers van de BE ○ 4 CBE (ZOVL, BOW, Brusselleer, Kempen)
<p>Departement Onderwijs en Vorming, departement Kanselarij en Bestuur en Vocvo:</p> <p>9.13. Onderzoeken hoe de doelstellingen uit het Strategisch Plan Geletterdheid bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van het Horizontaal Integratie Beleidsplan¹¹ (HIBP), en omgekeerd.</p>	<p>9.13</p>	<p>De projectleider van het SPG was betrokken bij de opmaak van het HIBP. De medewerker verantwoordelijk voor het HIBP was betrokken bij de opmaak van het SPG.</p> <p>Systematische opvolging van de fiches uit het Horizontaal Integratie Beleidsplan¹² (HIBP).</p>

¹¹ Het Horizontaal Integratiebeleidsplan stelt het dichten van de herkomstkloof tussen de bevolking van Belgische en buitenlandse herkomst centraal. Daartoe zet de Vlaamse overheid onder meer in op empowerment van deze doelgroep, toegankelijkheid van diensten en voorzieningen, een behoeftedekkend aanbod

Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo: 9.14. Informeren en sensibiliseren de partners van deze actie over de (multi)problematiek, de oorzaken en gevolgen van laaggeletterdheid en mogelijke strategieën om te werken aan geletterdheidscompetenties bij eerste-generatie-migranten aan de hand van trefdagen en andere ondersteuningsactiviteiten (o.a. Week van de Geletterdheid i.s.m. Netwerk Basiseducatie en Linc vzw). 9.15. Stellen tweejaarlijks een Sensibiliseringsplan op. 9.16. Ondersteunen de partners van deze actie in het helder en toegankelijk maken van hun communicatie.	9.14	Er werden nog geen acties ondernomen. Opmaken en delen van goede praktijken over het AMIF aanbod voor op de themapagina geletterdheid van <u>expo</u> .
	9.15	Wordt gestart in het najaar van 2019.
	9.16	Er werden nog geen acties ondernomen.

Nederlands als tweede taal en een taalbeleid dat leerkansen biedt en drempels wegneemt. Het bevorderen van geletterdheidscompetenties bij deze doelgroep en het sensibiliseren over laaggeletterdheid bij deze doelgroep, komen dus ook de realisatie van de doelstellingen van het Horizontaal Integratiebeleid ten goede.

¹² Het Horizontaal Integratiebeleidsplan stelt het dichten van de herkomstkloof tussen de bevolking van Belgische en buitenlandse herkomst centraal. Daartoe zet de Vlaamse overheid onder meer in op empowerment van deze doelgroep, toegankelijkheid van diensten en voorzieningen, een behoeftedekkend aanbod Nederlands als tweede taal en een taalbeleid dat leerkansen biedt en drempels wegneemt. Het bevorderen van geletterdheidscompetenties bij deze doelgroep en het sensibiliseren over laaggeletterdheid bij deze doelgroep, komen dus ook de realisatie van de doelstellingen van het Horizontaal Integratiebeleid ten goede.

ACTIE 10: INZETTEN OP ONDERZOEK

<p>Departement Onderwijs en Vorming en Vocvo:</p> <p>10.1. Informeren de partners van het plan en de brede samenleving over de resultaten van het internationaal vergelijkend onderzoek zoals PIAAC, PISA, PIRLS, TIMSS, ...</p>	<p>10.1</p>	<p>De partners van het plan en de brede samenleving worden geïnformeerd over de resultaten van het internationaal vergelijkend onderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Via de website: https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderzoek/vlaams-en-internationaal-onderwijsonderzoek/internationaal-vergelijkend-onderzoek • Via studiedagen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bv. 9 november 2018, Dirk Van Damme, geletterdheid: het verschil tussen overleven en levenskwaliteit in een wereld in verandering
<p>De Vlaamse overheid:</p> <p>10.2. Neemt deel aan internationaal vergelijkend onderzoek zoals PIAAC, PISA, PIRLS, TIMSS, ...</p>	<p>10.2</p>	<p>Sinds de oplevering van de evaluatie van het Strategisch Plan geletterdheid Verhogen, dat liep tot 2016, tot 2018 nam Vlaanderen deel aan de volgende internationaal vergelijkende onderzoeken:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. PISA 2015 (resultaten m.b.t. financiële geletterdheid werden in 2017 kenbaar gemaakt) 2. PIRLS 2016 (resultaten werden kenbaar gemaakt in het najaar 2017) 3. PIRLS repeat 2018 (Resultaten worden waarschijnlijk kenbaar gemaakt in het najaar van 2019) 4. PISA 2018 (Resultaten worden waarschijnlijk kenbaar gemaakt in het najaar van 2019) 5. TIMSS 2019 6. PIAAC 2024 <p>1. PISA 2015</p> <p>Programme for International Student Assessment (PISA) is een internationaal vergelijkend onderzoek op initiatief van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).</p> <p>PISA test 15-jarigen op hun leesvaardigheid, wiskundige geletterdheid en</p>

	<p>wetenschappelijke geletterdheid, ongeacht waar ze zich bevinden in het onderwijsstelsel. Naast een test krijgen de leerlingen ook een vragenlijst. De schooldirectie vult ook een vragenlijst in.</p> <p>Vanaf 24 mei 2017 zijn ook de PISA-resultaten rond financiële geletterdheid publiek beschikbaar.</p> <p>Uit het onderzoek blijkt dat de Vlaamse 15-jarige gemiddeld hoog scoort op financiële geletterdheid in vergelijking met de andere deelnemende landen. Vlaanderen doet het duidelijk beter dan bijvoorbeeld buurland Nederland en andere Europese landen en regio's. Vlaanderen staat na een regio in China 2de op 15 deelnemers. Jongens scoren even goed als meisjes. In vergelijking met 2012 zijn er geen grote verschuivingen. Toch is er de vaststelling dat 12% van de Vlaamse 15-jarigen een onvoldoende hoog niveau haalt. Nu al is financiële geletterdheid opgenomen in de vakoverschrijdende eindtermen. In het kader van de modernisering van het secundair onderwijs wordt financiële geletterdheid vanaf 1 september 2019 opgenomen als element van de basisgeletterdheid die door elke leerling afzonderlijk gehaald moeten worden.</p> <p>2. PIRLS 2016</p> <p>Progress in International Reading Literacy Study (PIRLS) is een internationaal vergelijkend onderzoek naar leerlingenprestaties in begrijpend lezen. In het kader van PIRLS worden sinds 2001 in vijfjaarlijkse cycli toetsen begrijpend lezen afgenomen bij leerlingen uit het 4de leerjaar lager onderwijs, internationaal aangeduid als grade 4.</p> <p>Uit de Vlaamse resultaten blijkt dat 97% van de leerlingen het basisniveau haalt. In vergelijking met tien jaar geleden daalt het gemiddelde niveau, zowel bij de sterkpresteerders als de zwakpresteerders. Een vergelijkingspunt met 5 jaar geleden is er niet, toen heeft Vlaanderen niet aan het onderzoek deelgenomen. Vlaanderen scoort internationaal niet goed. In vergelijking met 10 jaar geleden zakt de score van de Vlaamse leerlingen met 22 punten. Uit de scores blijkt dat het verschil tussen de zwak en sterk presterende leerlingen in Vlaanderen relatief klein</p>
--	---

	<p>is. Meisjes scoren beter dan jongens.</p> <p>Zowel de thuistaal als de socio-economische thuissituatie van leerlingen vertonen een significante samenhang met de prestaties van begrijpend lezen. Wie thuis geen of minder Nederlands spreekt of uit een kwetsbare thuissituatie komt, doet het minder goed.</p> <p>Het is niet zo dat bepaalde kenmerken (zoals thuistaal, leesplezier, gender...) sterker doorwegen op het gedaalde gemiddelde. Evoluties als een toenemende digitalisering of een stijgende multiculturaliteit zijn internationaal. Bij leerlingen die thuis lezen is de daling minder uitgesproken.</p> <p>Het onderzoek geeft aan dat scholen in Vlaanderen duidelijk minder tijd besteden aan taal en lezen dan in de andere landen. In de Vlaamse scholen is de instructietijd in de loop van de jaren gedaald. De leeftijd van de gepeilde leerlingen ligt met 10,1 jaar ook vrij laag.</p> <p>Zowel leerlingen als ouders geven aan dat ze weinig positief staan tegenover lezen, 31% heeft zelfs een eerder negatieve houding tegenover lezen. Opmerkelijk is dat Vlaamse ouders aangeven dat ze weinig voorlezen aan hun kinderen. Leerlingen die iedere dag lezen, scoren merkkelijk beter dan leerlingen die nauwelijks of nooit lezen.</p> <p>3. PIRLS repeat 2018</p> <p>De resultaten liggen niet in de lijn met de peilingsproeven voor de eindtermen "lezen" in het zesde leerjaar lager onderwijs. De laatste peilingsproef Nederlands vond plaats in 2013 met goede resultaten. 91% van de leerlingen behaalde de eindtermen. Dat resultaat was beter dan in 2008. Een nieuwe peilingsproef wordt voorzien in 2018, het jaar dat de leerlingen die in 2016 deelnamen aan PIRLS normaal gezien in het zesde leerjaar zitten. De resultaten van die peiling zullen moeten aantonen in welke mate Vlaamse leerlingen bijbenen in de laatste fase van het basisonderwijs. Het Vlaams onderwijs werkt met eindtermen die gehaald</p>
--	---

	<p>moeten worden op het einde van het basisonderwijs, het PIRLS-onderzoek meet de leerlingen in het vierde leerjaar, net voorbij halverwege het lager onderwijs.</p> <p>4. PISA 2018 Vlaanderen neemt deel aan PISA 2018. De resultaten worden waarschijnlijk kenbaar gemaakt in het najaar van 2019.</p> <p>5. TIMSS 2019 Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) is een internationaal vergelijkend onderzoek naar leerlingenprestaties in wiskunde en wetenschappen. De International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) coördineert het onderzoek.</p> <p>In het kader van TIMSS worden sinds 1995 in vierjaarlijkse cycli toetsen wiskunde en wetenschappen afgenomen bij leerlingen uit het 4de leerjaar lager onderwijs (internationaal aangeduid als grade 4) en bij leerlingen uit het 2de jaar van de 1ste graad secundair onderwijs (grade 8).</p> <p>Vlaanderen neemt OOK deel aan TIMSS 2019.</p> <p>7. PIAAC Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) is een grootschalig internationaal onderzoek dat de vaardigheden van volwassenen test. De focus ligt op vaardigheden die essentieel zijn voor een volwaardige deelname aan de moderne maatschappij:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Geletterdheid •Gecijferdheid •Problemen oplossen in technologierijke omgevingen <p>Naast die basisvaardigheden op het vlak van informatieverwerving verzamelt PIAAC ook gegevens over:</p> <ul style="list-style-type: none"> •De lees- en rekenactiviteiten die volwassenen uitvoeren
--	---

		<ul style="list-style-type: none"> •Hun gebruik van ICT op het werk en in het dagelijks leven •Een breed gamma aan andere vaardigheden die volwassenen op het werk gebruiken <p>Het hoofdonderzoek (de bevraging bij 4000 à 5000 personen) zal plaatsvinden in de periode najaar 2021, voorjaar 2022. De resultaten zullen beschikbaar zijn in het najaar van 2023. De tweede cyclus loopt dus 10 jaar na de eerste cyclus.</p>
Departement Onderwijs en Vorming: 10.3. Monitort het nieuwe financieringssysteem voor het volwassenenonderwijs. 10.4. Monitort het Strategisch Plan Geletterdheid: opvolgen van de streefcijfers die per strategische doelstelling zijn geformuleerd.	10.3	Er werden nog geen acties ondernomen.
	10.4	Er is een monitoringssysteem voor het Strategisch Plan Geletterdheid.